

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

Konsolideeritud
Majandusaasta aruanne 2022

MTÜ EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA
KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE 2022

MITTETULUNDUSÜHINGUTE JA
SIHTASUTUSTE REGISTRIKOOD
ADDRESS

80004733
TOOM-KOOLI 17
TALLINN 10130

TELEFON

6 040 060

FAX

6 040 061

ELEKTRONPOSTI AADRESS

koda@koda.ee

KODULEHEKÜLJE AADRESS

www.koda.ee

MAJANDUSAASTA ALGUS

01.01.2022

MAJANDUSAASTA LÕPP

31.12.2022

JUHATUSE ESIMEES

TOOMAS LUMAN

JUHATUSE ASEESIMEHED

VÄINO KALDOJA
GUNNAR KRAFT

JUHATUSE LIIKMED

VELJO IPITS

ROBERT KITT

SVEN MATS

FELIKS MÄGUS

JANEK POHLA

ENN VESKIMÄGI

NEINAR SELI

MEELIS MILDER

RUTH OLTJER

EVE TOOTS

OLIVER VÄÄRTNÕU

PEADIREKTOR

AUDIITOR

MAIT PALTS

KPMG Baltics OÜ

Sisukord

Tegevusaruanne.....	4
Raamatupidamise aastaaruanne.....	35
Konsolideeritud bilanss.....	35
Konsolideeritud tulude ja kulude aruanne.....	35
Konsolideeritud netovara muutuste aruanne.....	37
Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	38
Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamiselused.....	38
Lisa 2. Raha ja pangakontod.....	43
Lisa 3. Lühiajalised finantsinvesteeringud.....	43
Lisa 4. Ettemakstud tulevaste perioodide kulud.....	44
Lisa 6. Materiaalse põhivara liikumine.....	45
Lisa 7. Immateriaalne põhivara.....	45
Lisa 8. Kasutusrent.....	46
Lisa 9. Lühiajalised kohustised.....	46
Lisa 10. Maksukohustused.....	47
Lisa 11. Netovara.....	47
Lisa 12. Tingimuslikud kohustised.....	48
Lisa 13. Müügitulu tegevusalade ja geograafiliste piirkondade lõikes.....	48
Lisa 14. Liikme- ja sisseastumismaksud.....	49
Lisa 15. Muud tegevustulud.....	49
Lisa 16. Mitmesugused tegevuskulud.....	49
Lisa 17. Tööjõukulud.....	49
Lisa 18. Kaubanduskoja konsolideerimata finantsinformatsioon.....	50
MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata tulude-kulude aruanne.....	51
MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata rahavoogude aruanne.....	52
MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata netovara aruanne.....	53
Lisa 19. Tehingud seotud osapooltega.....	54
Juhatuse allkirjad 2022. aasta majandusaasta aruandele.....	55
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne.....	56

Tegevusaruanne

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda on vabatahtliku liikmeskonnaga ettevõtjate esindusorganisatsioon, mille missiooniks on ettevõtluse edendamine Eestis ettevõtjasõbraliku majanduskeskkonna arendamise ning praktiliste teenuste osutamise kaudu.

Kaubanduskoda on mõjukaim, vanim ja suurim ettevõtjate esindusorganisatsioon Eestis, millel on hea rahvusvaheline maine.

Kaubanduskoda on võrdne partner valitsusele Eesti majanduspoliitilise keskkonna kujundamisel.

Kaubanduskoja juhatus koosneb 15 liikmest. 2019. aasta üldkoosolekul 30. mail 2019. a. valiti kaubanduskojale 15-liikmeline juhatus järgnevas 4 aastaks. 04.01.2023.a. esitatud avalduse alusel soovis Andres Järving kaubanduskoja juhatuse tööst taanduda, mille kaubanduskoja juhatus rahuldab. 2022. aastal pidas kaubanduskoja juhatus kokku 4 koosolekut.

2022. aastal oli kaubanduskoja keskmine töötajate arv 34 ning tütaretevõttes Eesti Konjunkturiinstituut AS (EKI) 16 töötajat.

2022. aasta palkade ja tasude kogusumma oli 1 427 646 eurot.

Finantssuhtarvud	2022	2021
Müügitulu (€)	989 165	990 531
Käibe kasv (%)	-0,14%	2,34%
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	3,05	2,64

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

Käibe kasv (%) = (müügitulu 2022 - müügitulu 2021) / müügitulu 2021 * 100

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) = käibevara / lühiajalised kohustused

KAUBANDUSKOJA LIIKMESKOND

2022. aasta 31. detsembri seisuga oli kaubanduskojal 3545 liiget. 2022. aastal astus liikmeks 276 uut ning välja arvati 280 liiget.

Liikmesettevõtete jagunemine tegevusalade kaupa

Tööstus – 24,3%
Kaubandus – 27,1%
sh – hulgikaubandus – 76%
- jaekaubandus – 14%
- mootorsõidukid ja -kütus – 10%
Ehitus – 8,0%
Transport, info ja side – 8,3%
IT – 3,6%
Kinnisvara – 2,1%
Pangandus, kindlustus – 2,2%
Põllumajandus ja kalapüük – 1,7%
Hotellid, restoranid, turism – 1,7%
Muu – 21%

Liikmesettevõtete jagunemine piirkonniti

Tallinn – 55%
Harju-, Rapla- ja Järvamaa – 18%
Jõgeva-, Põlva-, Tartu-, Võru- ja Valgamaa – 13%
Pärnu- ja Viljandimaa – 6%
Ida- ja Lääne-Virumaa – 5%
Lääne-, Saare- ja Hiiumaa – 3%

Liikmesettevõtete jagunemine nende suuruse (töötajate arvu) järgi

1-9 töötajat – 51%
10-49 töötajat – 31%
50-249 töötajat – 13%
250 ja enam töötajat – 3%
Toetajaliikmed – 2%

KAUBANDUSKOJA AKTIIVNE ROLL LIIKMETE HUVIDE ESINDAMISEL

Põhikirja kohaselt on koja üheks olulisemaks eesmärgiks esindada oma liikmete huve Eesti majanduspoliitika kujundamisel ning osaleda ettepanekute esitamises seadusandluse täiustamiseks.

2022. aastal töötasime läbi rohkem kui 7000 lehekülge õigusloomega seotud materjale ning esitasime ministriumitele, riigikogule ning teistele riigiasutustele 191 kirjalikku arvamust eelnõude, väljatöötamiskavatsuste, tegevuskavade ja muude dokumentide kohta. Lisaks tegime ettepanekuid olemasolevate õigusaktide muutmiseks ja täiendamiseks. Koja esindajad osalesid ka erinevate töögruppide koosseisus. Lisaks tegime ülevaateid ettevõtete jaoks kõige olulisematest seadusemuudatustest ning andsime infot kehtestatud sanktsioonide kohta.

Ülevaade 2022. aasta olulisematest tegevustest ja teemadest

- Tegime valitsusele ettepaneku luua ettevõtetele ajutised toetusmeetmed kõrge elektrihinna hüvitamiseks.
- Koja töövõit: elektri universaalteenust saavad kasutada ka väikeettevõtjatest üürnikud.
- Töövõit: tööandja kohustused seoses kaugtööga on seaduses selgemalt kirjas.
- Tööandjale tulid uued kohustused seoses töötervishoiuga.
- 2 töövõitu seoses välistööjõuga.
- Tähtajaliste töölepingute regulatsiooni tuleb muuta veelgi paindlikumaks.
- Valveaja reeglid muutusid paindlikumaks.
- Jõustusid erisused iseseisva otsustuspädevusega töötajatele.
- Algasime „Terve töötaja algatus“.
- Tegime valitsusele ettepaneku laiendada ajutiselt erimärgistatud diislikütuse kasutusala.
- Koja töövõit: Ukraina abistamiseks tehtud annetused on ka 2023. aastal tulumaksuvabad
- Olime vastu uue saastetasu kehtestamisele.
- Äriregistri andmed on kõigile tasuta kättesaadavad.
- Tegime ettepaneku tõsta isikliku sõiduauto kasutamise hüvitise maksuvaba piirmäära.
- Saatsime rahandusministeeriumile olulised põhimõtted, mille eest tuleb seista ettevõtete miinimumtulumaksu direktiivi läbirääkimistel.
- Riik käitus ettevõtjatest partnerite suhtes pahauskselt.
- Olime vastu laenumaksetelt tulumaksukohustuse vähendamise piiramisele.
- Koja ettepanekul jäi seadusesse lisamata tööandja kohustus sisustada kaugtöö töökoht.
- Seisime pakendiettevõtjate huvide eest pakendiseaduse muudatuste väljatöötamisel.
- Juhtisime tähelepanu mitmetele probleemidele seoses Euroopa Komisjoni äriühingute kestliku juhtimise algatusega.
- Kutsehaiguse diagnoosimisel peab töötervishoiuarst suhtlema ka tööandjaga.
- Vilepuhujate kaitse seaduse eelnõu näol on tegemist ülereguleerimisega.
- Olime vastu kahele ebamõistlikule tarbijaõiguste rangemaks muutmise ettepanekule.
- Ka suurettevõtted vajavad energiakriisis toetavaid meetmeid.
- Ettevõtjad ootavad jätkuvalt lahendusi haridusvaldkonnas olevatele kriitilistele probleemidele.
- Euroopa Komisjoni plaan piirata kasvuhoonegaaside emiteerimist võib ettevõtete jaoks osutuda liiga ambitsioonikaks.

- Kevadel saatsime valitsusele pöördumise looduslike ressursside kättesaadavuse tagamiseks.
- Koda tegi ettepaneku peatada keeleseaduse muudatuste menetlus.
- Eesti on endale võtnud LULUCF ehk maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse vallas üle jõu käivad kohustused.
- Ebaõiglane haigushüvitiste maksmise kord rasedatele töötajatele peab muutuma.
- Ettevõtete juristidele ei peaks panema kohustusliku juristieksami läbimise kohustust.
- Soovisime teada, kui kaugele on riik jõudnud riigieelarve revisjoniga.
- Tegime mitmeid ettepanekuid välisinvesteeringu usaldusväärsuse hindamise seaduse eelnõu muutmiseks.
- Ehitusvaldkonna peatöövõtja vastutus muutus koja ettepanekul plaanitust väiksemaks.
- Fantoomliitumiste probleemiga tegelemine väärib kiitust, ent eelnõus on ka palju ebaselgust.
- Tegime ettepaneku leevendada taastuvelektri tootmiseseadmete liitumise toetusmeetme tingimusi.
- Finantsteenuste kauglepingute direktiivi ettepanekus sisaldus mitu ebamõistlikku nõuet.
- Avaldasime oma seisukohad positiivse krediidiregistri loomise idee kohta.
- Koda ei pea finantsvaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse loomist hädavajalikuks.
- Ettevõtlikust seotud reegleid tuleb uuendada.
- Koja töövõit: I riskiklassi meditsiiniseadmete esmakordsest levitamisest teavitamise kohustus jäi tulemata.
- Esitasime mitmeid ettepanekuid täienduskoolitustega seotud seaduseelnõu muutmiseks.
- Uus energiatõhususe direktiiv seab ambitsioonikad eesmärgid hoonete energiatõhususele.

Tegime valitsusele ettepaneku luua ettevõtetele ajutised toetusmeetmed kõrge elektrihinna hüvitamiseks

Detsembris pöördusime koos 20 ettevõtlusorganisatsiooniga valitsuse poole ettepanekuga luua ajutised toetusmeetmed Eesti ettevõtetele kõrge elektrihinna hüvitamiseks. Valitsusele saatsime neli ettepanekut: vabastada ettevõtted ajutiselt elektri võrgutasu maksmisest, vabastada ettevõtted taastuenergia tasust, hüvitada ka ettevõtetele osa hinnalage ületavast elektri hinnast, laiendada universaalteenust kõigile ettevõtetele. Ettevõtete toetamine on hädavajalik, sest paljud teised liikmesriigid on pakkunud ja pakuvad ka edaspidi ettevõtetele toetusmeetmeid kõrge elektri hinnaga toime tulekuks. Kui Eesti seda ei tee, väheneb siinsete ettevõtete, eelkõige töötleva tööstuse konkurentsivõime eksporditurgudel.

Koja töövõit: elektri universaalteenust saavad kasutada ka väikeettevõtjatest üürnikud

2022. aasta 23. oktoobril jõustusid elektrituruseaduse muudatused, mille kohaselt on mikro- ja väikeettevõtjatel võimalus osta kuni 2023. aasta lõpuni elektrienergiat universaalteenusena. Koja ettepanekul lisandus seadusesse põhimõte, et üürileandjad, kes üürivad kinnisvara mikro- ja väikeettevõtjatele, saavad universaalteenust pakkuda ka mikro- ja väikeettevõtjatele. Eelnõu esialgne versioon ei näinud sellist võimalust ette. Koda tegi eelnõu väljatöötamise ajal ettepaneku võimaldada universaalteenust kasutada ka keskmise suurusega ettevõtjatel ja suurettevõtjatel, kuid seda ettepanekut ei võetud arvesse.

Töövõit: tööandja kohustused seoses kaugtööga on seaduses selgemalt kirjas

Kuna kaugtöökoha tingimused on enamasti tööandja kontrolli alt väljas, siis ei ole mõistlik tööandjalt nõuda, et kaugtöö korral tuleb täita samasuguseid reegleid nagu töökohal töötamise korral. Tegime 2020. aasta lõpus sotsiaalministeeriumile ettepaneku tuua seaduses konkreetselt välja, milliseid kohustusi peab tööandja täitma kaugtöö korral. Koja ettepanek võeti arvesse ning vastavad töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatused jõustusid 2022. aasta 19. novembril. Tööandjal on nüüd kaugtöö korral peamiselt kuus kohustust: kaugtööga seonduvate võimalike riskide kajastamine riskianalüüsis ja riskide maandamiseks abinõude rakendamine, töötaja juhendamine enne kaugtööle lubamist, tööülesannete täitmiseks sobilike töövahendite tagamine, töötaja tervisekontrolli korraldamine, tööõnnetuste ja kutsehaigestumiste uurimine ning haigushüvitise maksmine. Tööandja peab täitma muid töötervishoiu- ja tööohutusealaseid kohustusi ainult siis, kui see on kaugtöö eripärasid arvestades võimalik.

Tööandjale tulid uued kohustused seoses töötervishoiuga

2023. aasta 1. jaanuaril jõustusid töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatused, mis panevad tööandjale täiendavaid kohustusi seoses töötervishoiuga. Kui varasemalt oli tööandjal kohustus saata töötaja teatud juhtudel tervisekontrolli, siis edaspidi peab tööandja tellima töötervishoiuarstilt töötervishoiuteenust, mis hõlmab lisaks töötajate tervisekontrolli korraldamisele töötervishoiu olukorra terviklikku analüüsimist ning töötervishoiuarsti poolset nõustamist töökeskkonna parandamise ja töötajate tervise edendamise küsimustes. Koja hinnangul on töötaja tervisesse panustamine väga oluline, kuid väljapakutud lahendus ei pruugi tuua praktilist kasu. Näiteks on küsitav, kas esimest korda ettevõttesse saabuv ja ettevõttes võrdlemisi vähe aega viibiv töötervishoiuarst on võimeline konkreetse ettevõtte spetsiifikast lähtuvalt viima läbi terviklikku analüüsi või nõustama töötajaid ja tööandjaid. Teise probleemina näeme, et väheneda võib töötervishoiuteenuse kättesaadavus.

Tööandjate ja töötervishoiuarstide koormuse vähendamiseks saatsime riigile mitmeid ettepanekuid töötervishoiuteenuse osutamise korra paindlikumaks muutmiseks. Näiteks tegime ettepaneku muuta seadust selliselt, et tööandjal oleks võimalik teatud juhtudel saata oma töötaja tervisekontrolli ka töötaja perearsti juurde. Seda ettepanekut ei võetud arvesse.

2 töövõitu seoses välistöõajaga

Oleme varasematel aastatel korduvalt teinud riigile ettepaneku vabastada sisserände kvoodi alt välismaalased, kellele makstakse vähemalt 1,5-kordset Eesti keskmist palka. Vastav muudatus jõustus välismaalaste seaduses 2022. aasta 24. mail. Lisaks jõudis 2023. aasta 1. jaanuaril seadusesse koja ettepanek võimaldada kvoodiväliselt taotleda elamisluba ka välismaalastel, kes soovivad Eestis töötada mõned aastad. Edaspidi on välismaalastel võimalik taotleda kuni kaheks aastaks lühiajaliseks töötamiseks mõeldud elamisluba, mis ei lähe sisserände piirarvu arvestusse. Selle elamisloa saamise üheks tingimuseks on, et välismaalane peab olema vahetult enne elamisloa taotlemist töötanud Eestis lühiajalise töötamise registreerimise alusel vähemalt üheksa kuud. Oleme teinud ettepaneku vabastada sisserände piirarvu alt ka insenerid, kuid seda ettepanekut ei ole arvesse võetud.

Algatasime „Terve töötaja algatuse“

2022. aasta detsembris algatasime koos 16 vabaühenduse ja erialaliiduga algatuse inimeste kiiresti halveneva vaimse ja füüsilise tervise päästmiseks. Algatuse abil soovime riiklike tervise edendamise toetamise reeglite ajakohastamist, et tööandjad saaksid rohkem inimestesse investeerida. Näiteks tuleks tõsta tervise edendamiseks tehtavate kulude maksuvaba piirmäära praeguselt 400 eurolt 800 euroni aastas. Lisaks tuleks laiendada teenuste loetelu, mida saab maksuvaba piirmäära raames tööandja hüvitada. Loetellu võiksid lisanduda näiteks vaksineerimine, terviseuuringud, vaimse tervise ja tervishoiutöötaja poolt määratud tõendus põhise ennetuse ja raviga seotud teenused ning laiemalt heaoluteenused, näiteks massaaž.

Tähtajaliste töölepingute regulatsiooni tuleb muuta veelgi paindlikumaks

2022. aasta 24. detsembril jõustus töölepingu seaduse muudatus, mis annab tööandjale võimaluse sõlmida järjestikuseid lühiajalisi töölepinguid töötuna arvel oleva inimesega. Koda tegi ettepaneku laiendada sellist võimalust kõikidele töötajatele, kuid seda ei võetud arvesse. Lisaks ei arvestatud meie ettepanekut lubada tööandjal ja töötajal sõlmida tähtajalist töölepingut ilma mõjuva põhjuseta. Tegime ka ettepaneku muuta seadust selliselt, et tööandjatel ja töötajatel oleks suurem paindlikkus leppida kokku tähtajaliste töölepingute pikendamises või lepingute järjestikku sõlmimises, ilma et tööleping muutuks tähtajatuks. Ka see ettepanek ei leidnud heakskiitu.

Valveaja reeglid muutusid paindlikumaks

2022. aasta märtsis tegime sotsiaalministeeriumile ja sotsiaalpartneritele ettepaneku muuta töölepingu seadust selliselt, et teatud töötajate, näiteks elutähtsa teenuse osutaja töötajate osas oleks lubatud valveaja kasutamise korral kõrvale kalduda igapäevase ja iganädalase puhkeaja piirangust. Koja ettepanek võeti osaliselt arvesse. 2022. aasta 24. detsembril jõustus töölepingu seaduse muudatus töötajate osas, kelle tööülesanne on info- ja kommunikatsioonitehnoloogia teenuste ja taristu järjepideva toimimise või infoturbe tagamine. Edaspidi on tööandjal lubatud eelpool nimetatud töötajaga sõlmida kokkulepe, et valveaja puhul ei tule kinni pidada igapäevasest ja iganädalasest puhkeaja piirangust. Samas sisaldab seadus täiendavaid tingimusi, millele see kokkulepe peab vastama. Näiteks ei tohi valveaja kestus ühes kuus ületada 130 tundi ning töötajale tuleb tagada kaks tööst ja valveajast vaba nädalavahetust kuus.

Jõustused erisused iseseisva otsustuspädevusega töötajatele

2022. aasta märtsis pöördusime sotsiaalministeeriumi ja sotsiaalpartnerite poole ettepanekuga lisada töölepingu seadusesse säte, mis lubab tööandjal sõlmida töötajaga kokkulepe, et töötaja saab ise valida endale sobiva tööaja ning tema suhtes ei kehti töö- ja puhkeaja reeglid. Koja ettepanek võeti arvesse ning vastav muudatus jõustus töölepingu seaduses 2022. aasta 24. detsembril. Tööandjal on nüüd lubatud sõlmida iseseisva otsustuspädevusega töötajaga kokkulepe, et töötaja suhtes ei kehti töölepingu seadusest tulenevad reeglid, mis puudutavad öötöö ja riigipühäl tehtava töö hüvitamist, tööaja korraldust, valveaega, öötöö piirangut, igapäevast ja iganädalast puhkeaja ning tööaja lühendamist. Seaduse kohaselt on iseseisva otsustuspädevusega töötaja töötaja, kes on töö iseloomust lähtuvalt vaba oma tööaega korraldama. Sellisel töötajal peab olema suurem võimalus korraldada tööaega vastavalt oma soovidele ja vajadustele.

Tegime valitsusele ettepaneku laiendada ajutiselt erimärgistatud diislikütuse kasutusala 2022. aasta augustis tegime koos nelja organisatsiooniga (Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, Eesti Toiduainetööstuse Liit ning Eesti Õliühing) valitsusele ettepaneku muuta vedelkütuse erimärgistamise seadust selliselt, et erimärgistatud diislikütust oleks lubatud kasutada kütmiseks ning ka tootmises kaks järgmist kütteperioodi ehk kuni 2024. aasta 1. maini. Ettepaneku elluviimisel oleks kütmiseks ja paikses mootoris kasutatava diislikütuse aktsiis vähenenud praeguselt 37,2 sendilt 2,1 sendini liitri kohta. Valitsus ei võtnud meie ettepanekut arvesse.

Koja töövõit: Ukraina abistamiseks tehtud annetused on ka 2023. aastal tulumaksuvabad 2022. aasta märtsis võttis Riigikogu koja ettepanekul vastu tulumaksuseaduse muudatuse, mis võimaldas juriidilistel isikutel teha 2022. aasta lõpuni Ukraina heaks annetusi tulumaksuvabalt, kui annetus on tehtud järgmistele organisatsioonidele: MTÜ Eesti Pagulasabi, MTÜ Mondo, Ukraina Kultuurikeskus, Riigikaitse Edendamise Sihtasutus, Eesti Punane Rist, Päästeliit ja Rotary Klubi Tallinn Vanalinn. Septembri alguses pöördusime rahandusministeeriumi poole ettepanekuga pikendada seda erandit veel vähemalt aasta võrra. Koja ettepanek võeti arvesse ning Ukraina abistamiseks tehtud annetuste tulumaksuvabastuse erisus kehtib vähemalt 2023. aasta lõpuni.

Olime vastu uue saastetasu kehtestamisele

Keskkonnaministeerium tuli 2022. aasta kevadel välja ettepanekuga panna ettevõtetele kohustus maksta ringlusse võtmata plastpakendijäätmete eest saastetasu 750 eurot tonni kohta. Koda oli koos kaheksa ettevõtlusorganisatsiooniga sellele ettepanekule vastu, sest saastetasu kehtestamine suurendab motivatsiooni jätta plastpakendijäätmete kogus deklareerimata ning seeläbi suureneb ebaaus konkurents, uue tasu üle on keeruline teostada järelevalvet ning plaanitav saastetasu on ebamõistlikult kõrge. Meid võeti kuulda ning ministeerium loobus uue saastetasu kehtestamisest.

Äriregistri andmed on kõigile tasuta kättesaadavad

Koda on eelnevatel aastatel korduvalt teinud ministeeriumitele ja riigikogule ettepaneku teha äriregistri andmed kõigile tasuta kättesaadavaks. Alates 2022. aasta 1. oktoobrist on e-äriregistri andmed kõigile tasuta kättesaadavad. Varasemalt olid tasuta kättesaadavad üksnes registrikaardi andmed. Tasuta andmed annavad ettevõtetele võimaluse senisest lihtsamalt ja odavamalt vaadata andmeid oma koostööpartnerite või konkurentide kohta ning luua uusi innovaatilisi teenuseid.

Tegime ettepaneku tõsta isikliku sõiduauto kasutamise hüvitise maksuvaba piirmäära

Koda tegi 2022. aasta septembris rahandusministeeriumile ettepaneku tõsta tulumaksuseaduses sätestatud isikliku sõiduauto kasutamise hüvitise maksuvaba piirmäära praeguselt 335 eurolt 479 euronni ühes kuus. Praegune maksuvaba piirmäär kehtib alates 2014. aasta 1. septembrist ning see ei võimalda enam hüvitada töösõite varasemas mahus, võttes arvesse viimase aja väga kõrget inflatsiooni. Rahandusministeerium andis meile septembri lõpus teada, et isikliku sõiduauto kasutamise hüvitise maksuvaba piirmäära tuleks muuta, kuid hetkel ei ole võimalik seda muudatust teha, sest puudub eelnev analüüs.

Saatsime rahandusministeeriumile olulised põhimõtted, mille eest tuleb seista ettevõtete miinimumtulumaksu direktiivi läbirääkimistel

2021. aasta lõpus avalikustas Euroopa Komisjon direktiivi ettepaneku, mille kohaselt peavad vähemalt 750 miljoni eurose müügituluga kontsernid maksma iga aasta tulumaksu vähemalt alammääras 15 protsenti. Kuna tänane ettevõtete tulumaksusüsteem on Eesti ettevõtluskeskkonna üheks oluliseks nurgakiviks ning selgeks rahvusvaheliseks konkurentsieeliseks, siis peame väga oluliseks, et direktiivi ettepanek võimaldaks maksimaalselt suurel määral säilitada Eestil praegust ettevõtete tulumaksusüsteemi. Seetõttu saatsime rahandusministeeriumile mitmeid põhimõtteid, mille eest peab Eesti riik tugevalt seisma direktiivi läbirääkimistel Euroopa Liidus. Näiteks rõhutasime, et direktiiv ei tohi kõrvale kalduda OECD eestvedamisel valminud rahvusvahelisest kokkuleppest. Lisaks tegime ettepaneku lükata edasi direktiivi jõustamise tähtaega, sest liikmesriikidel ei ole võimalik väga lühikese aja jooksul mahukaid reegleid siseriiklikusse õigusesse üle võtta. Rahandusministeerium lähtus läbirääkimistel koja poolt välja toodud põhimõtetest.

Riik käitus ettevõtjatest partnerite suhtes pahauskelt

2022. aasta oktoobris pöördusime nõrdimusega valitsuse poole, sest ettevõtjate usaldus valitsuse suhtes oli langemas, kuna riigi antud lubadused jäid sageli täitmata või osutusid näilikeks. Pöördumises andsime teada, et ettevõtjatele valmistavad muret juhtumid, kus valitsus ja erinevad avaliku sektori organisatsioonid ei ole ettevõtjate suhtes käitunud hea usu põhimõtte kohaselt. Sellisteks juhtumiteks on näiteks riigipoolsete hangete hinnamuudatuste tegemata jätmine erakordse inflatsiooni tingimustes ning LNG-kai rajamisega seonduv.

Olime vastu laenumaksetelt tulumaksukohustuse vähendamise piiramisele

Euroopa Komisjon tuli 2022. aasta suvel välja plaaniga, mille kohaselt oleks edaspidi võimalik laenumaksetelt tulumaksukohustust vähendada kuni 85 protsendi ulatuses, samas kui praegu saab laenumaksetelt tulumaksu täielikult maha arvata. Komisjon põhjendas oma plaani sooviga kaotada olukord, kus ettevõtjad võtavad oma tegevuse rahastamiseks laenu, mitte ei kasuta omakapitali, sest laenumaksetelt on tulumaksu võimalik maha arvata, omakapitalilt aga mitte. Koda oli komisjoni plaanile tugevalt vastu, sest see muudaks laenukapitali kaasamise ebasoodsamaks ja avaldaks negatiivset mõju kapitali kättesaadavusele ja ettevõtete likviidsusele. Muudatuse tulemusena võib väheneda ka ettevõtete võimekus teha investeringuid, näiteks investeerida rohe- ja digipöördesse. 2022. aasta lõpus ei olnud teada, kas ja millisel kujul plaanib Euroopa Komisjon selle algatusega edasi minna.

Koja ettepanekul jäi seadusesse lisamata tööandja kohustus sisustada kaugtöö töökoht

Koda oli vastu ettepanekule lisada töötervishoiu ja tööohutuse seadusesse põhimõte, et tööandja peab kujundama ja sisustama kaugtöö töökohta, välja arvatud juhul, kui tööandja ja töötaja on kokku leppinud teisiti. Meie ettepanek võeti arvesse ning seadusesse lisati üksnes punkt, et kaugtöö töökoht sisustatakse töötaja ja tööandja kokkuleppel. Vastav muudatus jõustus 2022. aasta 19. novembril.

Seisime pakendiettevõtjate huvide eest pakendiseaduse muudatuste väljatöötamisel

Koja ettepanekul muutus ettevõtjasõbralikumaks jäätmeseaduse, pakendiseaduse ja tubakaseaduse muutmise seaduse eelnõu, mille peamine eesmärk on vältida ja vähendada ühekordsete plasttoodete kasutamist. Näiteks oli eelnõus algselt kirjas, et ettevõtjad peavad

kehtestama minimaalse hinna (50 senti) osadele toidupakenditele ja joogitopsidele ning lisaks nägi eelnõu ette teatud korduskasutuspakenditega seotud nõuded. Need punktid on eelnõust välja jäetud. Eelnõu praeguses versioonis on kirjas, et ettevõtted peavad vähendama ühekordselt kasutatavate plastist toidupakendite ja joogitopside tarbimist aastaks 2026, kuid iga ettevõtte saab ise otsustada, kuidas seda eesmärki täita. Koja ettepanekul on eelnõust välja jäänud ka punkt, mille kohaselt tuleb ettevõttel võtta müügipakendijäätmeid tagasi ka jäätmevoost. Samas on eelnõus veel mõningaid probleeme ning seetõttu saatsime 2022. aasta oktoobris riigikogu keskkonnakomisjonile mitmeid muudatusettepanekuid. Näiteks tegime ettepaneku anda ettevõtetele eelnõu jõustumisel vähemalt 6-kuuline tähtaeg ühekordselt kasutatavate plastist toidupakendite ja joogitopside kasutamise vähendamise tegevuskava koostamiseks. Lisaks tegime ettepaneku muuta eelnõud selliselt, et esmakordselt tuleb pakendiettevõtjal esitada pakendiregistrisse ühekordselt kasutatavate plasttoodete koguse andmed 2023. aasta, mitte 2022. aasta kohta. 2022. aasta lõpus ei olnud teada, kas riigikogu võtab koja ettepanekuid arvesse. Eelnõu menetlus jätkub 2023. aastal.

Juhtisime tähelepanu mitmetele probleemidele seoses Euroopa Komisjoni äriühingute kestliku juhtimise algatusega

Euroopa Komisjon tuli välja direktiivi ettepanekuga, mis paneb ettevõtetele mitmeid uusi kohustusi seoses äriühingute kestliku juhtimise ning inimõiguste- ja keskkonnavalase hoolsuskohustuse täitmisega. Kuigi koda toetab direktiivi ettepaneku eesmärki, näeme selles mitmeid probleeme. Suurimaks kitsaskohaks on see, et ettepanek paneb äriühingule vastutuse seoses äriühingu äripartneri inimõiguste- ja keskkonnavalase hoolsuskohustuse täitmisega. Teatud juhtudel võib see vastutus ulatuda isegi äripartneri äripartnerini või veelgi kaugemale väärtusahelas. Äriühingul on teatud juhtudel väga keeruline reaalselt kontrollida, kas tema äripartner või tema äripartneri äripartner täidab inimõiguste- ja keskkonnavalast hoolsuskohustust. Äriühing saab nõuda selle kohta äripartnerilt kinnitust, kuid see ei taga, et äripartner ka tegelikkuses sellist hoolsuskohustust täidaks. Näiteks kui äriühingu äripartner asub Aafrikas või Aasias, siis on Eestis asuval äriühingul väga keeruline reaalselt kontrollida, kas äripartner täidab või ei täida oma hoolsuskohustust. Lisaks on ka Eestis asuval järelevalveasutusel keeruline teostada kontrolli selle üle.

Kutsehaiguse diagnoosimisel peab töötervishoiuarst suhtlema ka tööandjaga

Koda tegi sotsiaalministeeriumile ettepaneku muuta töötervishoiu ja tööohutuse seadust selliselt, et töötervishoiuarst peab kutsehaiguse diagnoosimisel suhtlema ka tööandjaga. Meie ettepanek võeti arvesse ning 2022. aasta 19. novembril jõustusid muudatused, mille kohaselt peab töötervishoiuarst kutsehaiguse diagnoosimisel vestlema tööandjaga ja vajaduse korral külastama töökeskkonda. Varasemalt oli töötervishoiuarstil lubatud tuvastada põhjuslik seos kutsehaiguse ja töökeskkonna vahel pelgalt dokumentide ja töötaja öeldu põhjal.

Vilepuhujate kaitse seaduse eelnõu näol on tegemist ülereguleerimisega

Koda saatis 2022. aasta veebruaris riigikogu õiguskomisjonile arvamuse rikkumisest teavitaja kaitse seaduse eelnõu osas, mida tuntakse ka vilepuhujate kaitse seadusena. Eelnõu peamine eesmärk on pakkuda tööalase diskrimineerimise eest kaitset inimestele, kes annavad teada tööalase tegevusega teatavaks saanud õigusrikkumistest. Riigikogule saadetud kirjas rõhutasime, et Eestis ei ole rikkumisest teavitaja kaitse seaduse eelnõu hädavajalik, vaid pigem on tegu ülereguleerimisega, mis toob nii ettevõtjatele kui ka avalikule sektorile täiendavat aja-

ja rahakulu. Lisaks on küsitav, kui suurt täiendavat kaitset pakub eelnõu rikkumisest teavitajatele. Eelnõu menetlus jätkub riigikogus 2023. aastal.

Olime vastu kahele ebamõistlikule tarbijaõiguste rangemaks muutmise ettepanekule

Euroopa komisjonil on plaan luua seadusest tuleneva garantii (EL-is kehtiv 2-aastane garantii) ja müügigarantii (tootja pakutav täiendav garantii, näiteks külmiku 5-aastane garantii) kõrvale uus vastupidavusega seotud garantii. See on tootja pakutav enam kui kaheaastase kestusega müügigarantii toote vastupidavuse kohta, mille kehtivuse aja jooksul vastutab tootja tarbija ees kauba parandamise või asendamise eest. Koja hinnangul ei tee uus garantii liik tarbijate jaoks garantiist arusaamist kergemaks, vaid hoopis keerulisemaks. Lisaks tooks kolm garantiid kaasa liigset segadust ka ettevõtjatele, kes peavad suutma vahet teha ning tarbijale selgitada, millisel garantiil on millised tingimused ning kui kaua need kehtivad. Lisaks olime vastu muudatusele, mille kohaselt peab kaupleja kõigi kaubaliikide puhul teavitama tarbijat toote parandatavusest parandatavuse hinde kaudu või kui see puudub, siis andma tarbijale muud asjakohast remonditeavet (nt varuosade kättesaadavus ja tellimise kord).

Ka suurettevõtted vajavad energiakriisis toetavaid meetmeid

Koda andis aasta jooksul korduvalt riigile teada, et ka suurettevõtted vajavad toetusmeetmeid seoses kõrge energiahinnaga. Näiteks kui Euroopa Komisjon tuli 2022. aasta septembris välja kõrgete energiahindade leevendamise ettepanekutega, milles sisaldus muu hulgas ettepanek, et liikmesriikidel on lubatud riigiluba küsimata rakendada kuni 2023. aasta lõpuni reguleeritud elektri hindu väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele, siis andsime majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumile teada, et toetust vajavad ka suurettevõtted. Sama seisukohta rõhutasime äritarbijatele mõeldud elektri universaalteenuse eelnõu välja töötamisel ning detsembris valitsusele saadetud pöördumises seoses kõrge elektri hinnaga.

Ettevõtjad ootavad jätkuvalt lahendusi haridusvaldkonnas olevatele kriitilistele probleemidele

Pöördusime aasta jooksul korduvalt haridus- ja teadusministeeriumi poole, et juhtida tähelepanu haridusvaldkonna puudujääkidele. Samuti tegime ettepanekuid probleemide lahendamiseks. Näiteks tegime ettepaneku, et gümnaasiumi tasemel tuleb lõpetada matemaatika õppekava jagamine nn kitsaks ja laiaks, gümnaasiumiastmes peaks seadma lävendi gümnaasiumi minimaalsele suurusele, vastutus kvaliteetse põhihariduse tagamise ning kättesaadavuse eest peaks liikuma keskvalitsuse tasandile, soodustada tuleb gümnaasiumite ja kutseõppeasutuste integratsiooni ning kutsekoolide ja ettevõtjate vahel võiks olla süsteemne koostöö. Lisaks tõime välja, et tänane süsteem, kus enamik noori suunduvad pärast põhikooli lõpetamist gümnaasiumisse ja väiksem osa kutse- ja ametikooli, ei ole jätkusuutlik. Tõime välja mitmeid probleeme ka seoses kaasava hariduse põhimõttega.

Euroopa Komisjoni plaan piirata kasvuhoonegaaside emiteerimist võib ettevõtete jaoks osutuda liiga ambitsioonikaks

Koda saatis 2022. aasta juulis keskkonnaministeeriumile oma seisukohad seoses Euroopa Komisjoni plaani kohta piirata F-gaaside ja teiste osoonikihti kahandavate ainete emiteerimist Euroopa Liidus. Näiteks on komisjon käinud välja idee kõrvaldada kasutuselt kõik fluoritud kasvuhoonegaase kasutavad seadmed, mille globaalse soojendamise potentsiaal on üle 150. Selliste seadmete hulka kuuluvad eelkõige erinevad jahutusseadmed. Andsime ministeeriumile

teada, et Eestis on endiselt väga palju selliseid seadmeid ning nende seadmete kiire väljavahetamine ei ole mõistlik. Tõime välja, et me ei toeta fluoritud kasvuhoonegaasidele hinna kehtestamist. Lisaks juhtisime tähelepanu sellele, et komisjoni koostatud mõjuhindang ei arvesta piisavalt praegusest geopoliitilisest olukorrast tulenevate majanduslike probleemidega.

Kevadel saatsime valitsusele pöördumise looduslike ressursside kättesaadavuse tagamiseks

2022. aasta märtsis saatsime koos 11 organisatsiooniga valitsusele pöördumise, milles rõhutasime, et kuna Ukraina sõja ja sanktsioonide tõttu vähenes või oli takistatud Ukrainast, Venemaalt ja Valgevenest pärit tooraine, näiteks puidu, metallide, põllumajanduses kasutatavad sisendite kättesaadavus Eesti ettevõtetele, tuleb valitsusel kiiresti võtta vastu otsused, kuidas saaksid meie ettevõtted samas mahus tegevust jätkata ning minimeerida Eesti majandusele tekkivat kahju. Kirjas tõime ka välja, et lühemas ja pikemas vaates on välissõltuvuse vähendamiseks oluline panustada kodumaiste bioressursside kasutamise soodustamisse nii investeeringute toetamise kui ka piirangute leevendamise kaudu.

Koda tegi ettepaneku peatada keeleseaduse muudatuste menetlus

Haridus- ja teadusministeerium avalikustas 2022. aasta novembris keeleseaduse ja ühistranspordiseaduse muutmise seaduse eelnõu, mis nägi ette rangemate keelenõuete kehtestamise võõrkeelsetele kaubamärkidele, audioreklaamile, digiplatvormi kaudu töötavatele isikutele ja taksojuhtidele. Näiteks pani eelnõu ettevõtjale kohustuse tõlkida eesti keelde hoonel asuv võõrkeelse tekstiga kaubamärk, mis sisaldab sõnu hotel, cafe, bank, market, spa. Koda tegi ministeeriumile ettepaneku peatada eelnõu menetlus, sest lahendamist vajavad probleemid ei ole seletuskirjas piisavalt selgelt välja toodud ning vastuseta on küsimus, miks on probleemide lahendamiseks valitud just eelnõus sisalduvad muudatused. Koja hinnangul on paljude muudatuste näol tegemist ka ülereguleerimisega. Lisaks tõi koda välja puudujääke mõjuanalüüsis ning muid olulisi rikkumisi seoses hea õigusloome põhimõtetega. 2022. aasta lõpuks ei olnud teada, kas ministeerium arvestab koja ettepanekutega.

Eesti on endale võtnud LULUCF ehk maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse vallas üle jõu käivad kohustused

2022. aasta oktoobris saatsime koos 10 organisatsiooniga valitsusele avaliku pöördumise, kus juhtisime tähelepanu, et Eesti on endale Euroopa Liidus võtnud LULUCF ehk maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse vallas üle jõu käivad kohustused. Eesti peab maakasutuse ja metsanduse vallas aastaks 2030 siduma süsinikku 2,5 miljonit tonni. Keskkonnaministeerium on hinnanud, et ainuüksi metsasektoris on kohustuse täitmise tulemuseks 14 000 peamiselt maapiirkondade töökoha kadu, 80 miljoni euro võrra vähenev maksutulu aastas ja SKP langus 2,5 protsenti. Pöördumisega soovisime valitsuselt konkreetset plaani ja tegevuskava, kuidas Eesti nende mõjudega toime tuleb. Saime keskkonnaministeeriumilt vastuse, et ministeerium on koondamas ülevaadet võimalikest tegevustest ja meetmetest, kuid see valmib alles 2023. aastal.

Ebaõiglane haigushüvitiste maksmise kord rasedatele töötajatele peab muutuma

Koda tegi 2022. aasta detsembris rahandusministeeriumile ja sotsiaalministeeriumile ettepaneku muuta õigusakte selliselt, et rase töötaja ei jääks töandja poolt täiendava haigushüvitise maksmise korral ilma haigekassa poolt makstavast hüvitisest ning et rasedale

töötajale makstav täiendav hüvitis oleks tööandja jaoks sotsiaalmaksuvaba. Sama põhimõte kehtib täna haiguslehel olevate töötajate osas, kes ei ole rasedad. 2022. aasta lõpus ei olnud teada, kas koja ettepanek jõuab seadustesse.

Ettevõtete juristidele ei peaks panema kohustusliku juristieksami läbimise kohustust

Justiitsministeerium tuli 2022. aasta märtsis välja plaaniga kehtestada tasulise juristieksami sooritamise kohustus ka juristidele, kes esindavad ettevõtteid ja asutusi kohtumenetluses ning ei ole advokaadid. Koda oli sellise kohustusliku juristieksami sooritamise kohustuse vastu. Kohustus sooritada tasuline eksam ei ole proportsionaalne, sest ettevõtete majasisesed juristid osalevad üldjuhul kohtumenetlustes harva ning eksami mitte sooritanud inimene võib kaotada töö. Lisaks toob see kavatsus negatiivse mõjuna ettevõtetele kaasa vajaduse teha asjatult täiendavad kulutused, kui tuleb välja vahetada töötajaid või õigusteenust kallimalt sisse osta. 2022. aasta lõpus ei olnud teada, kuidas plaanib ministeerium selle ideega edasi minna.

Soovisime teada, kui kaugele on riik jõudnud riigieelarve revisjoniga

Riigieelarve kulud on viimastel aastatel märkimisväärselt suurenenud, kuid puudub kindlus, kas maksumaksja raha kasutatakse ikkagi võimalikult tõhusalt ja kas kõik kulud on hädavajalikud riigi oluliste eesmärkide saavutamiseks. Seetõttu pöördusime 2022. aasta jaanuaris rahandusministeeriumi poole, et saada teavet, kui kaugele on riik jõudnud riigieelarve revisjoni läbiviimisega. Saime ministeeriumilt vastuse, et eelarverevisjoni põhimõtete rakendamine on osa valitsuse terviklikust ja kestlikust lähenemisest riigi rahandusele ning tegevuspõhise riigieelarve elluviimisest.

Tegime mitmeid ettepanekuid välisinvesteeringu usaldusväärsuse hindamise seaduse eelnõu muutmiseks

Riigikogu majanduskomisjonis on arutlusel eelnõu, mille kohaselt peab kolmanda riigi välisinvestor taotlema Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametilt luba, kui ta soovib Eestis lõpule viia strateegilisse valdkonda tehtava välisinvesteeringu. Koda ei ole sellele eelnõule vastu ning mõistab riigi soovi luua Eesti julgeoleku tagamiseks välisinvesteeringute hindamise süsteem, kuid siiski näeme vajadust teha eelnõus mitmeid muudatusi. Näiteks tegime ettepaneku lisada eelnõusse õigusselguse tagamiseks konkreetsed sätted, millistel tingimustel on riigil lubatud välisinvesteeringu luba kehtetuks tunnistada. Eelnõu menetlus jätkub riigikogus 2023. aastal.

Ehitusvaldkonna peatöövõtja vastutus muutus koja ettepanekul plaanitud väiksemaks

2022. aasta 15. oktoobril jõustus töölepingu seaduse muudatus, mille kohaselt on ehitusvaldkonna töövõtjal kohustus teatud tingimuste täitmise korral maksta oma alltöövõtja töötajale töötasu. Koja ettepanekul lisati seadusesse punkt, et muudatus puudutab üksnes neid lepinguid, mis sõlmitakse alltöövõtu tellinud isiku ja töötaja tööandja vahel pärast 2022. aasta 15. oktoobrit. Lisaks võeti arvesse koja ettepanek tuua seaduses selgemalt välja, millistel juhtudel vabaneb töövõtja kohustusest maksta oma alltöövõtja töötajale töötasu. Seadusesse lisati põhimõte, et töövõtja vabaneb oma kohustusest, kui ta on kontrollinud oma alltöövõtja tausta ja pidanud teda põhjendatult usaldusväärseks, mis väljendub eelkõige maksehäirete puudumises ja töötajate sotsiaalmaksu maksmises.

Fantoomliitumiste probleemiga tegelemine väärib kiitust, ent eelnõus on ka palju ebaselgust

Koda esitas 2022. aasta oktoobris Riigikogu majanduskomisjonile arvamuse elektrituruseaduse plaanitavate muudatuste kohta, millega põhiliselt käsitletakse nn fantoomliitumiste probleemi ehk olukorda, kus tootjad loovad tehnilise võimekuse elektri tootmiseks ja selle võrku edastamiseks, ent tegelikkuses seda tegema ei hakka. Seeläbi on olulisel määral takistatud elektrivõrgu arendamine ning ka uute elektritootjate võrku lisandumine. Koda andis majanduskomisjonile teada, et peab fantoomliitumiste probleemiga tegelemist õigeks, kuid tegi eelnõu osas mitmeid muudatusettepanekuid. Näiteks tegime ettepaneku, et liitumislepingu sõlmimisel makstav deposiit võiks olla väiksem kui eelnõus ettenähtud tasu. Hetkel ei ole teada, kas riigikogu võtab koja ettepanekuid arvesse. Eelnõu menetlus jätkub 2023. aastal.

Tegime ettepaneku leevendada taastuvelektri tootmisseadmete liitumise toetusmeetme tingimusi

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium tuli 2022. aasta augustis välja määruse eelnõuga, mis võimaldab äriühingul taotleda toetust taastuvelektri tootmisseadmete liitumiseks jaotus- või põhivõrguga tööstusaladel ja sellega piirneval alal. Eelnõu esialgne versioon nägi ette, et toetuse abil jaotus- või põhivõrku ühendatava taastuvelektri tootmiseseade tootmisvõimsus peab olema vähemalt üks megavatt. Koda andis ministeeriumile teada, et ühe megavattine nõue on ebamõistlikult range ja hakkaks piirama toetuse saamist. Tegime ettepaneku, et tootmisvõimsus peaks ühe megavatti asemel olema 200 kilovatti. Ministeerium võttis meie ettepaneku arvesse. Vastav toetusmeede avanes 2022. aasta lõpus.

Finantsteenuste kauglepingute direktiivi ettepanekus sisaldus mitu ebamõistlikku nõuet

Euroopa Komisjon tuli välja direktiivi ettepanekuga, mis näeb ette rangemad tarbijakaitsereeglid finantsteenuste kauglepingutele. Koja hinnangul on osad uued nõuded ebamõistlikud, sest nendega kaasneb ülereguleerimine, suurenevad ettevõtete kulud ning on küsitav, kas plaanitavad muudatused avaldavad üldse positiivset mõju tarbijatele. Näiteks olime vastu nõudele, et finantsteenuste osutaja peab finantsteenuse kauglepingu korral esitama lepingueelse teabe tarbijale vähemalt üks päev enne lepingu sõlmimist. Selline muudatus vähendab finantsteenuste osutamise kiirust ja sujuvust ning ei pruugi olla ka tarbijate huvides.

Avaldasime oma seisukohad positiivse krediidiregistri loomise idee kohta

Rahandusministeerium tuli 2022. aasta suvel välja krediiditeabe jagamise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsusega, mille eesmärk on luua Eestis positiivne krediidiregister. Tegemist oleks andmekoguga või andmevahetusplatvormiga, mille kaudu peavad krediidipakkujad vahetama omavahel infot eraisikute olemasolevate finantskohustuste kohta. Koda andis ministeeriumile teada, et ülelaenamise probleemiga tuleb tegeleda, kuid enne eelnõu koostamist tuleb läbi viia põhjalik mõjuanalüüs. Esiteks oleks vaja täpsemat infot selle kohta, kas registri loomine oleks ikkagi parim lahendus ülelaenamise probleemile. Lisaks tuleks täiendavalt analüüsida, millised kulud kaasnevad andmekogu või andmevahetusplatvormi loomisega. Kui ministeerium leiab, et ülelaenamise probleemi lahendamiseks on kõige parem positiivse krediidiregistri loomine, siis koja esimene eelistus on seda teha riikliku andmeajamisplatvormi loomise kaudu.

Koda ei pea finantsvaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse loomist hädavajalikuks

Rahandusministeerium tuli 2022. aasta juunis välja eelnõuga luua finantsinspeksiooni juurde finantsteenustega seotud vaidlusi kohtuväliselt lahendava üksuse, mille poole saaksid pöörduda nii eraisikud kui ka juriidilisest isikust finantsteenuste kliendid, et lahendada vaidlus finantsteenuste osutajaga. Uue üksuse otsus on eelnõu kohaselt pooltele õiguslikult siduv ehk täitemenetluses täidetav. Koda andis ministeeriumile teada, et finantsvaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse loomine ei ole hädavajalik, sest juba täna on võimalik ettevõtjate vahelisi finantsvaidlusi lahendada nii kohtus, vahekohtus kui ka lepitusmenetluse raames.

Ettevõtluskontoga seotud reegleid tuleb uuendada

Rahandusministeerium tuli 2022. aasta novembris välja ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse muudatuste väljatöötamiskavatsusega, milles sisaldub mitmeid ettepanekuid ettevõtluskonto regulatsiooni lihtsustamiseks. Koda toetab mitmete uuenduste elluviimist. Näiteks peame positiivseks kõrgema maksumäära kaotamist ning peame vajalikuks anda äriühingule võimalus kontrollida ettevõtluskonto olemasolu. Samas palusime ministeeriumil põhjalikumalt analüüsida plaanitavat muudatust, mille kohaselt ei pea äriühing maksma tulumaksu, kui inimene osutab äriühingule teenust ettevõtluskonto kaudu. Sellise muudatuse puhul on risk, et töösuhet hakatakse asendada näiliku ettevõtlusega ettevõtluskonto kaudu ja seeläbi tekib ebaaus konkurents.

Koja töövõit: I riskiklassi meditsiiniseadmete esmakordsest levitamisest teavitamise kohustus jäi tulemata

Sotsiaalministeeriumi poolt koostatud meditsiiniseadme seaduse muutmise seaduse eelnõu nägi algselt meditsiiniseadmete levitajatele ette kohustuse teavitada terviseametit ka I riskiklassi kuuluvate meditsiiniseadmete, näiteks erinevate plaastrite ja sidemete esmakordsest levitamisest Eestis. Koda tegi ettepaneku jätta see kohustus kehtestamata, sest nende seadmete puhul on ohtlike kõrvalmõjude risk väga väike ning seega puudub kohustuse järele vajadus. Ministeerium loobus tänu meie ettepanekule uue teavitamiskohutuse kehtestamisest.

Esitasime mitmeid ettepanekuid täienduskoolitustega seotud seaduseelnõu muutmiseks

Haridus- ja teadusministeerium tuli 2022. aasta juunis välja täiskasvanute koolituse seaduse muutmise seaduse eelnõuga, mis muu hulgas kehtestab täienduskoolituse kvaliteedi hindamise reeglid. Koda peab väga positiivseks, et ministeerium on loobunud varasemast ideest kehtestada täienduskoolituse kvaliteedi hindamise kohustus igale täienduskoolitusasutusele, kes pakub riigi raha eest koolitusi. Samas oleme jätkuvalt seisukohal, et kõige efektiivsem täienduskoolituse kvaliteedi hindamise lahendus on avaliku ja võrreldava tagasisidesüsteemi olemasolu, mitte kvaliteedi formaalne hindamine ametnike poolt.

Uus energiatõhususe direktiiv seab ambitsioonikad eesmärgid hoonete energiatõhususele

Euroopa Komisjon on algatanud direktiivi eelnõu, mis käsitleb osana Euroopa Liidu kliimapaketist „Eesmärk 55“ hoonete energiatõhususe teemat. Eelnõu kohaselt peavad alates 2030. aastast ehitatavad hooned olema nullenergiahooned ning energiatõhusust peavad suurendama ka praegu olemasolevad kehvema energiatõhususega ehitised. Koda suhtub algatusse positiivselt, kuid tegi ettepaneku viia läbi mõjuanalüüs, mis näitaks ära, milliste kuludega peaks ühiskond arvestama ning kas selliste kulude kandmine eelnõus määratud

tähtaegadeks on võimalik ja ei too endaga kaasa ehitusturu ülekuumenemist. Kui mõjuanalüüsi kohaselt ei osutu see mõistlikult võimalikuks, tuleks koja hinnangul eelnõus seatud tähtaegu edasi lükata.

Juristid andsid nõu 185 ettevõttele

Koja liikmed kasutasid 2022. aastal aktiivselt meie juristide teenuseid. Juristid nõustasid liikmeid kõikides olulisemates valdkondades, millega ettevõtted oma igapäeva tegemistes kokku puutuvad (nt lepingud, tööõigus, riigihanked). Jätkuvalt pakkus ettevõtjatele suurt huvi lepingutega seotud konsultatsioonid. Aitasime ettevõtetal koostada erinevat liiki lepinguid (peamiselt müügi- ja töövõtulepinguid), viia sisse lepingumuudatusi ning viisime läbi lepingute analüüse.

KAUBANDUSKOJA ARBITRAAŽIKOHUS

Vahekohus ehk arbitraaž on alternatiivne vaidluste lahendamise vorm, milles õigusliku vaidluse osapooled annavad oma seisukohad sõltumatule kolmandale osapoolale otsustamiseks. Kas teadsite, et termin „Arbitraaž“ on samuti väärtpaberite või kauba samaaegne ostmine ja müümine erinevatel turgudel eesmärgiga teenida riskivaba kasumit turuhindade erinevusest? Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Arbitraažikohus tegutseb alalise vahekohtuna Eestis alates aastast 1992.

Arbitraažikohtu asjaajamist korraldab Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Arbitraažikohtu tööd juhib seitsmeliikmeline Arbitraažikohtu nõukogu, kelle liikmed nimetab kolmeks aastaks Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Juhatuse. Vastavalt Arbitraažikohtu reglemendile lahendab vahekohus eraõigussuhetest, sealhulgas ka väliskaubandus- ja muudest rahvusvahelistest majandussuhetest tulenevaid vaidlusi, hagi hinnaga alates 1000 eurot. Praktikas on olnud vaidlused alates mõnest tuhandest eurost kuni kümnete miljoniteni.

2022. aastal laekus arbitraažikohtule 8 hagiavaldust (ning vastuhagi). Kahe asja menetlus lõppes vahekohtule üle andmata, kuna hageja on esitanud hagist loobunud (võimalik, et pooled sõlmisid kohtuvälise kokkuleppe). Ühes asjas taotlesid pooled menetluse peatamist juba peale hagimaterjalide VK-le edastamist (pooled pidasid aktiivselt läbirääkimisi). Kuues asjas on VK moodustatud ning menetlus jätkub.

- Viiel korral 2022. aastal laekunud asjadest oli vähemalt üks pooltest väljaspool Eestit. Hindamatu ja tähtis on see, et Eesti ettevõtted usaldavad meid ning valivad võimalike vaidluste lahendamiseks.
- Rahvusvahelistes vaidlustes olid osapoolteks äriühingud Ukraina, Valgevene, Monaco, Läti ja Leedu.
- Põhiliselt on vaidluste põhjuseks ja objektiks lepingud. Teemad olid üsna erinevad: ostu-, müügi- ja tarnelepingud, auditoorteenuste, üüri-, töövõtu-, käendus-, investeerimis- ning aktsionäride lepingud. Muuhulgas esitati Arbitraažikohtule ka hagi tagamise avaldus, mis kuulus lahendamisele pädeva Valgevene kohtu määruse alusel.
- 2022. a. toimusid istungid nii „klassikalises“, e. *offline*, kui ka hübriid- ja *online* vormis.

KAUBANDUSKOJA ESINDAJA EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEES

Brüsselis asuva konsultatiivorgani Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK), kuhu kuuluvad kõikide liikmesriikide tööandjate, töötajate ja muude MTÜde esindajad, igapäevast tööd aastal 2022 mõjutas ka sõda Ukrainas. Nii oli ka koja esindaja Reet Tederi tähelepanu põhifookuses Ukrainas toimuva sõjaga seonduv. 2022. aastal kuulus Reet Teder ettevõtjate huvide esindajana tööandjate rühma ja oli aktiivselt tegev kolme erineva sektsiooni, INT (siseturg, tarbijakaitse), ECO (makromajandus, maksupoliitika) ja TEN (transport, energia, infrastruktuur), töös. Samuti tegutses Reet Teder EMSKi mikro- ja VKE-de kategoorias ning kuulus EMSKi digitaalse- ja ühtse turu seireüksuse koosseisu. Põhifookus Ukrainal tähendas korduvaid sõnavõtte Ukraina toetuseks EMSK Täiskogu istungitel, muudatuste ja täienduste tegemist EMSK arvamustes vältimaks Venemaa agressiooni vähendamist ja pisendamist, sõnaselgelt Ukraina suveräänsuse toetamist arvamuste tekstides.

Muude kordaminekutena võib esile tõsta ettevõtjate (ka energiamahukate ettevõtjate) huvide õnnestunud kaitsmist erinevates energiat, energiahinda, tootmist ja energia kättesaadavust puudutavate teemade puhul. Tulemus – nõustuti, et ka energiamahukaid ettevõtteid võib toetada. Samuti osutus edukaks võitlus tuumaenergia lubatavuse eest, tulemus – tuumaenergia jäi võimaliku energiaallikana poliitikadokumentidesse sisse.

Maksupoliitika valdkonna algatuste puhul aktsepteeriti variühingute maksustamisel Reet Tederi poolt esitatud ettepanekuid õiguspäraselt tegutsevate ja ekspordivate ettevõtete huvide kaitseks. Piiriüleste kaugtöötajate maksustamise regulatsiooni juures aktsepteeriti ettevõtte tahtmatu püsiva tegutsemiskoha tekitamise vältimisele suunatud ettepanekuid. Samuti andis Reet Teder oma panuse EMSK Tööandjate rühma suurde kordaminekusse – Euroopa Komisjon aktsepteeris vajadust sisse viia erinevate algatuste puhul ka konkurentsivõime kontrolli („competitiveness check“).

Kokku osales Reet Teder enam kui 50-l EMSKi koosolekul, seitsmes töörühmas ja esitas ainuisikuliselt või koostöös kolleegidega üle 25 muudatusettepaneku erinevatesse arvamustesse.

Väljavõte Reet Tederi sõnavõtust EMSK Plenaaril 16.06.22 Ukrainas toimuva sõjaga seonduvalt: „Euroopas käib laastav sõda. Vene agressor püüab hävitada ja purustada Ukrainat. Teistsugune sõda käib aga ka siin, nimelt infosõda. Selles sõjas ei lenda mitte kuulid, vaid sõnad. Sõnad võimaldavad palju, parafraseerides Rockefellerit, kes omal ajal ütles, et „Krahh saab alguse sendist, mitte miljonist“, tahan rõhutada infosõjas ühe sõna tähtsust. Seda võib kasutada sõja alustamise ettekäändena. Võtame näiteks sõna „nats“. Sest just seda kasutab Venemaa Ukraina vastase agressiooni õigustamiseks. Nüüd selgitangi, mida tähendab natsism Venemaa tõlgenduses ehk kes siis on Venemaa jaoks nats. Võib öelda, et piisab kolmest tunnusest. Esiteks – iseseisvuse soov; teiseks – oma keele, mitte vene keele kasutamine ja kolmandaks – ei tunnista Venemaa ülimuslikkust kõikides asjades. Tegelikult viimasest piisab. Selliselt saab natsi sildi külge kleepida vastavalt vajadusele igale Venemaa naabrile...“.

KAUBANDUSKODA HARIDUSPOLIITIKA KUJUNDAJANA

2022. aastal toimus kaubanduskoja eestvedamisel viiendat korda üle-eestiliselt algatus „Tööle kaasa!“. Kuigi keskkonnale avaldas veel mõju tervisekriisist tulenev, siis osales algatuses võrdluses 2021. aastaga rohkem õpilasi ning suurem osa ettevõtjaid ning koole olid harjunud kasutama paremini ka digikanalite võimalusi. Ettevõtjate ning koolide tagasiside oli positiivne

ning erinevate ettevõtjate/organisatsioonide osalus näitab, et paljud tööandjad peavad koolidega koostööd oluliseks ning hindavad kõrgelt võimalust tutvustada õpilastele enda tegevusvaldkonda. Algatus oli suunatud 1.-9. klasside õpilastele ja selle raames avasid Eesti ettevõtted vähemalt üheks päevaks ukseid oma töötajate lastele, loomaks neile koostöös koolide ja lapsevanematega paremaid ja mitmekülgsemaid võimalusi tööeluga tutvumiseks. Algatuse elluviimisel olid kaubanduskoja koostööpartneriteks Haridus- ja Teadusministeerium, Haridus- ja Noorteamet, Eesti Töötukassa ning Eesti Karjäärinõustajate Ühing.

Kaubanduskoda panustas 2022. aastal jätkuvalt ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu. See on Haridus- ja Teadusministeeriumi eestvedamisel elluviidav üle-eestiline programm, mille eesmärk on arendada ettevõtlusõpet kõigil haridustasemetel ning süvendada ettevõtlikku mõtteviisi.

Programmi raames oleme kaasanud mitmetesse tegevustesse ettevõtjaid, et muuta haridust ja ettevõtlusõpet praktilisemaks ning suunata koole ja ettevõtteid suuremale koostööle. Kaubanduskoja ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu ning Eesti Teadusagentuuri koostöös viidi ellu veebikeskkonnas toimunud koolide ja ettevõtete koostööseminarid, kus jagati kogemuslugusid, mida Eesti koolide ja ettevõtete koostöös juba tehtud on ja praktilises töötoas arutati, milliseid koostöövorme ja võimalusi pakub virtuaalmaailm.

KAUBANDUSKOJA LIIKMETELE PAKUTAVAD TEENUSED

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja teenused jagunevad:

- ärivisiidid ja -delegatsioonide võõrustamine/vastuvõtmine;
- info- ja partnerteenused Enterprise Europe Network abil (sh hangete monitooring);
- väliskaubandusteenused;
- koolitused, seminarid ja teised üritused;
- ekspordi- ja väliskaubandusalane nõustamine;
- rahvusvahelised projektid;
- teenused valdkondlike projektide toel (nagu loomemajanduse arendamine või keskkonna- ja energianõustamised);
- muud teenused (reklaam, ruumide rent jne).

Ärivisiidid ja -delegatsioonid ning kontaktkohtumised

Kui 2020. ja 2021. aastal takistas visiitide tavapärasest toimumist üleilmne pandeemia ja reisipiirangud, siis 2022. aastal algas Ukrainas sõda. See pani kõrgetasemelised visiidid hoopis teise valgusesse.

2022. aasta alguses korraldasime kaks kõrgetasemelist visiiti Araabia Ühendemiraatidesse - ühe koostöös Välisministeeriumiga ning teise Maaeluministeeriumiga.

2022. aastal viisime Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse korralduspartneriga läbi viis kontaktreisi: Jaapanisse, Singapuri, Tansaaniasse ja Keeniasse ning kaks kontaktreisi Lõuna-Koreasse ning kaks kõrgetasemelist visiiti Aserbaidžaanis ja Ukrainasse.

Viisime naisjuhid inspiratsioonireisile Berliini ning personalijuhid tutvuma parimate personalitöö praktikatega Barcelonas.

Lisaks võtsime vastu mitmeid sissetulevaid visiite: äridelegatsioonid Horvaatiast, Tšehhist ja Gruusiast.

Enterprise Europe Network raames osutatavad kontaktteenused

Eestis kuue partneri osalusega Enterprise Europe Networki (EEN) tegevus jätkus ka 2022. aastal (kaasrahastab Euroopa Komisjon, Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA (EAS) ja partnerid ise).

Võrgustikul, kus on üle 600 partneri üle maailma, on võimalus Eesti ettevõtjatele sihtturu infot ja koostööpartnereid leida soovitud välisriigis. 2022. aastal sai vahendatud konkreetseid kontakte 55-le Eesti ettevõttele. Lisaks toimuvad B2B kohtumised eri sihtriikides, kus kohalikel ettevõtetel on võimalus osaleda. 2022. aastal osalesid 88 Eesti ettevõtet kokku 14 erineval B2B kontaktkohtumise üritusel. Aasta jooksul sõlmiti üheksa koostöölepet erinevate Eesti ja välisettevõtete vahel.

Väliskaubandus

Väljastatud päritolusertifikaatide arv oli eelneva aastaga võrreldes tagasihoidlikum. Väljastasime kokku 20 123 sertifikaati, mis on võrreldav pandeemiaajaga 2020. aastal. Jätkuvalt on enim sertifikaate väljastatud Venemaale, Ukrainasse, Hiinasse, Valgevenesse ja Türgi. Ukraina sõjaga kaasnenud Venemaale kehtestatud sanktsioonide taustal vähenes ka eksport ning ekspordiks vajalike dokumentide arv. Hea on tõdeda, et sõja taustal 2022. aastal jätkus ka ATA Carnet kaubamärkmike kasutus. Veel ei ole taastunud füüsiliste kohtumiste ja maailmas toimuvate erialaste sündmuste toimumise intensiivsus, aga kerge tõus on märgatav. Väljastasime kokku 85 ATA märkmikku. Skandaalne *telereality* „Villa“ <https://www.villatv.ee/browse> filmimiseks viidi nii operaatorite töövahendeid kui ka rekvisiite ATA-t kasutades Türgi. Vaieldamatult populaarseimad riigid ATA-de sihtriikidena on Ühendkuningriik ja Norra. Oleme jätkuvalt partnerid Välisministeeriumile ja Euroopa Komisjonile väliskaubandusalastes küsimustes.

Koolitused, seminarid ja teised üritused

2022. aastal korraldasime 100 sündmust, kus osalejaid oli 2500. Paljud neist üritustest toimusid kas 100% virtuaalsetena või hübriidüritustena, s.o. osalejal oli võimalus osaleda kas füüsilises ruumis või virtuaalselt.

Muuhulgas:

- koostöös Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusega ja Swedbankiga viisime läbi "Made in Estonia 2022" ekspordikonverentsi;
- koostöös Kanada Saatkonnaga Eestis, Rootsi Saatkonnaga Eestis, TELIA Eesti AS ja SpeakSmartiga avasime kandideerimise Naisjuhtide kiirendisse, mis saab alguse jaanuaris 2023. aastal. Kokku laekus 120 kandidaati 25 kohale.
- jätkasime koostööd Toiduliiduga, kellega korraldasime toidusektori tootearendajatele kaks tootearenduspäeva ning viisime läbi virtuaalsed kontaktkohtumised;
- väliseksperti kaasamise teenuse raames jätkasime koostööd Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusega. Teenus andis võimaluse kohalikel ettevõtetel kaasata turuekspert sisenemaks eri turgudele. Olime partneriks Euroopa, USA, AÜE, Ida-Aafrika ning Aasia turgudele ekspertide leidmisel ja/või projektijuhtimisel;

- toimusid erinevad seminarid uuestest regulatsioonidest finants- ja raamatupidamisvaldkonnas, tööõigusest, juhatuse liikmete vastutusest ja paljudel teistel aktuaalsetel teemadel;
- koostöös Tallinna strateegiakeskusega korraldasime brändingu koolituse;
- koostöös Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusega korraldasime erinevaid digiekspordialaseid koolitusi;
- koostöös Riigi Infosüsteemi Ametiga aitasime ellu viia küberturvalisuse alase konverentsi ja koolitused Dominikaani Vabariigis.

Eksporti- ja väliskaubandusalane nõustamine

Ekspordialane nõustamine on olnud abiks nii alustavale kui kogenud eksportöörile. Paljud neist keskendused muutunud eksporditööle: kuidas leida kontakte kui füüsilisi sündmusi (sektoripõhised messid ja valdkondlikud konverentsid) ei toimu. Nõustamisel saime tutvustada ka Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse väliseksperdi kaasamise teenust, kus olime üheks partneriks. Raskel ajal väliseksperdi kaasamiseks riigilt finantstoe saamine on kindlasti abiks. Edulugusid on teenusekasutajatest välja sirgunud mitmeid. Välja saab tuua nii Tanel Veenre ehtebrändi TVJ sisenemise Hiina turule kui ka limonaaditootja Öun Drinks sisenemise Rootsi turule.

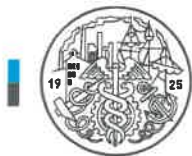
Väliskaubandusalast nõustamist on kaubanduskoja töötajad oma klientidele pakkunud aastaid. Eksportöörid, kelle kaubad jõuavad kolmandatesse riikidesse, kinnitavad, et see on oluliselt lihtsustanud nende tööd ja kiirendanud vajalike tolliprotseduuridega hakkama saamist. Eriti hinnatud on nõustamine nende seas, kel kaupade eksportimisega Euroopa Liidust väljapoole varasemat kokkupuudet ei ole olnud. Seoses sõjaga Ukrainas oli igakordse uue Euroopa Liidu poolse sanktsioonipaketi rakendamisel ettevõtetel kõrgendatud huvi just oma tehingute ja kaupade kohta, mis konkreetse paketi reguleeritud sai. Jätkus huvi ja spetsiifilisi eksportööride küsimusi Suurbritanniasse eksportimise kohta.

Rahvusvahelised projektid

Läbi aastate on Eesti Kaubandus-Tööstuskoda osalenud erinevates rahvusvahelistes projektides. 2022. aastal osalesime kaheksas projektis, mille suund ja fookus on väga erinevad.

Rahvusvahelised projektid olid järgmised:

- 2020. a. detsembris alguse saanud projekti EU4BCC elluviimine kestab kuni 2023 suveni. Projekti tegevusi 2022. aastal kaheks kuuks külmutati, hiljem laiendati ja kestvus pikendati, kuna sõjategevus Ukrainas omas otsest mõju esialgsetele tegevusplaanidele. Selle projekti elluviimist koordineerib Euroopa kaubanduskodade katuseorganisatsioon "Eurochambres" ning seda rahastatakse Euroopa Liidu "EU4Business" algatusest. Projekti eesmärk on edendada eksporti ja koostöösuhteid Euroopa Liidu ja kuue idapartnerlusriigi vahel. Kaubanduskoda lööb seekord kaasa teistsuguses rollis, olles ettevõtlusorganisatsioonide poolt esitatud projektide hindaja ja toetuse saanud projektide nõustaja loomemajanduse valdkonda koordineerivas konsortsiumis. Loov Eesti poolt esitatud projektiga jõudsid antud projekti tegevused ka Eestisse. Projekti tegevused toimuvad kokku viies valdkonnas. Detsembris 2022. aastal leidis aset loomemajanduse sektori lõpukonverents Gruusia pealinnas Tbilisis. Kui 2022. aastal toimetas kaubanduskoda eelkõige elluviidavate EL ja idapartnerlusriikide

- üksikprojektide nõustajana, siis 2023. aastal lisanduvad ettevõtjatele ning ettevõtlusorganisatsioonidele huvitavad võimalused individuaalseteks ja grupipõhisteks õppereisideks ja kontaktide vahetamiseks.
- Jätkus juulis 2021. aastal alguse saanud Euroopa Komisjoni poolt rahastatav pilootprojekt GOOSE. Selle fookuses on riigihangete kaudu väikese ja keskmise suurusega ettevõtete (VKE) aitamine kolmandate riikide turgudele. Projekti jooksul pakutakse ettevõtetele ekspertide koostatud strateegiaid, tööriistu, nõuandeid ja suuniseid, et aidata VKEdel tõsta suutlikkust ja suurendada teadmisi, konkureerimaks riigihangetel kogu maailmas, eelkõige projekti sihtriikides. Projektil on kuus sihtriiki: Tšiili, Kolombia, Norra, Serbia, Jaapan ja Vietnam ning neli fookusvaldkonda: rohemajandus, IKT, tark linn ja tervishoid. 2022. aastal toimusid veebiseminarid sihtriikide ja sektorite tutvustamiseks. Lisaks on võimalik ettevõtetel tellida riigihangete monitoorimise teateid projekti kodulehelt. Projekti neli partnerit asuvad üle Euroopa: Agència per a la Competitivitat de l'Empresa (ACCIÓ) Hispaanias, Flanders Invest & Trade (FIT) Belgias, Sloveenia Kaubandus-Tööstuskoda (CCIS) Sloveenias ning Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (ETKK). Loe lähemalt projekti kohta kodulehelt: www.projectgoose.eu
 - Naisettevõtjate võimestamise kaudu on võimalik aidata arenguriigil kiiremini ja jätkusuutlikumalt kasvatada majandust ning ühtlasi tagada sooline võrdsus nii palgas kui tööhõives. Just sel eesmärgil käivitas Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös Gruusia Kaubandus-Tööstuskodaga projekti, mille peamiseks sihtrühmaks olid noored naisettevõtjad Gruusias. Naisettevõtluse arenguprogramm kestis 1. septembrist 2021. aastal kuni 30. oktoobrini 2022. aastal ning seda rahastas Välisministeerium Eesti arengu- ja humanitaarabi vahenditest. Projekti raames korraldasime kaks virtuaalset foorumit naisettevõtjate ja -juhtide inspireerimiseks ning ärivõrgustiku kasvatamiseks. Lisaks viisime läbi 6-kuulise mentorprogrammi: 20 Gruusia noort naisettevõtjat said Eestist mentorid, kellega koos nii ennast kui ka oma ettevõtet arendada. Korraldasime kaks naisettevõtjate õppevisiiti - ühe Gruusiasse ning teise Eestisse ning spetsiifilised koolitused mentiidele brändingu, EL tollireeglite ning ekspordiplaanide kohta. Projekti erinevatest tegevustest ja koolitustest võttis osa üle 400 naisettevõtja, projektis osalenud naisettevõtjad on tänu tekkinud võrgustikule jätkuvalt omavahelises suhtluses ning vähemalt viis mentor-mentii paari suhtlevad edasi projekti väliselt.
 - Jätkasime turismisektorile suunatud projekti „TOURBAN – turismiettevõtete innovatsiooni võimendamine jätkusuutliku linnaturismi arendamiseks” elluviimist. Eesmärk on aidata turismiettevõtetel muuta oma ärimudelid jätkusuutlikumaks, ressursitõhusamaks, ringmajanduse põhimõtteid järgivaks, vähendades ka CO₂ jalajälge. Projekti on kaasatud 7 Euroopa olulist turismilinna: Barcelona, Amsterdam, Budapest, Kopenhaagen, Dubrovnik, Kiel ja Tallinn. Projekti raames viiakse läbi 12-kuuline rahvusvaheline kiirendiprogramm, kuhu kandideeris osalema seitse Tallinna ettevõtet. 2022. aastal korraldati veebikoolitusi, veebipõhiseid võrgustikuritusi ja nõustamissessioone. Projekti juhtpartneriks on Barcelona Kaubandus-Tööstuskoda, partneriteks on Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, B.LINK, Barcelona Strategic Projects S.L., Institute for Tourism Research in Northern Europe, Breda University of Applied Sciences, City of Dubrovnik Development Agency, Creative Business Network, Hungarian Hospitality Employers' Association. Loe lähemalt www.tourban.eu

- Lõppes projekt "LEF Network to China: Läti-Eesti-Soome eksporditoe koostöövõrgustik Hiina". Projekti raames korraldati Eesti, Läti ja Soome ettevõtete ühised kontaktreisid Hiina, osaleti ühisstendiga erialamessidel, rajati Eesti, Läti ja Soome puidutoodete showroom Hiina, koostati sektorit tutvustavad hiinakeelsed turundusmaterjalid, viidi läbi ekspordikoolitusi, turu-uuringuid ja osaleti Hiina puidusektori konverentsil. Tegevuste eesmärk oli jõuda õigete partneriteni Hiinas ja aidata ettevõtetel arendada välja oma võrgustik. Projekti juhtpartner oli Läti Kaubandus-Tööstuskoda, partneriteks Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Läti Puitmajade Klaster, Eesti Puitmajaliit ja Satakunta Rakenduskõrgkool Soomest. Loe lähemalt www.lefnetworkchina.eu
- Jätkus projekti QUALIFY ("Quality standards and authenticity to foster competitiveness of agrifood SMEs") elluviimine, mis tegeleb toiduainete sektoris olevate ettevõtete toidupettuste ennetamise ja toidukvaliteedi kontrolli teemaga. Projektis osalevad Government of Catalonia – Department of Agriculture, Livestock, Fisheries and Food (juhtpartner, Kataloonia), Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Chamber of Agriculture of la Vienne (Prantsusmaa), Chamber of Commerce and Industry (Sloveenia), Bulgarian Chamber of Commerce and Industry (Bulgaaria), Region of Thessaly (Kreeka). Qualify projekti eesmärk on parandada VKE-de kvaliteedistandardite haldamist, vältides pettuseid ning rakendades paremaid ja keerukamaid kvaliteedistandardeid, mis vastavad seadusandlusele ja tagavad paremad ning konkurentsivõimelisemad tooted. Loe täpsemalt: www.interregeurope.eu/qualify/
- Jätkus "Noore põlvkonna tööjõu värbamine: uuenduslik personalijuhtimine (REGROW)" projekti elluviimine. Paljudes Euroopa Liidu riikides on noortest oskustöölisest töisine puudus, eriti VKEdes. Samal ajal on paljudel VKEdel probleeme ka uute töötajate integreerimisega ettevõttesse ja vastastikusel rahulolul põhineva suhte loomisega. Projekti eesmärk on luua uuenduslik personalijuhtimise mudel ja aidata VKEdel värvata hädavajalikud töötajad, eriti millenniumi ja Z-põlvkonna seast. Projektil on 7 partnerit. Projekti kaasrahastab Euroopa Liidu ERASMUS+ programm. Projekti raames välja töötatud koolitusmoodulid personalijuhtimise algtalade ja mentorluse kohta said testitud Eestis kolme pilootkoolituse raames. Kokku osales neis 49 osalejat ja tagasiside oli väga hea. Projekt lõpeb 2023. aasta alguses, kus lõpukonverentsil Tallinnas tutvustatakse projekti tulemusi.
- Ettevõtete teadmusjuhtimist edendav projekt KNOWMAN (Knowledge Management Training for KIBS SMEs) käivitus novembris 2021 ning selle kestvuseks on kaks aastat. Tegevuste elluviimist rahastab Erasmus+ programm ning projektipartnerid asuvad neljas riigis - Eestis, Itaalias, Poolas ja Rumeenias. KNOWMAN fookuses on kavandada ja pakkuda teadusmahukate äriteenustega (KIBS) väikese- ja keskmise suurusega ettevõtetele praktilisi ja interaktiivseid teadmusjuhtimise teabematerjale ja koolitusi. 2022. a. tegelesid projektipartnerid teadmusjuhtimisega seotud väljakutsete väljaselgitamisega, teostades igas partnerriigis 16 ettevõtja esindajaga intervjuud. Lähtudes tuvastatud väljakutsete (40+) teemagruppideest valmivad ettevõtjatele teadlikkuse tõstmiseks mugavalt kasutatavad infomaterjalid. Lisainfo <https://knowmanproject.eu/>

KAUBANDUSKOJA ESINDUSED

Jõhvi esindus 2022

Möödunud aasta oli äärmiselt väljakutserohke – sellele andsid tooni sõda Ukrainas, neljakümne aasta ülekaalukalt kiireim inflatsioonitempo arenenud riikides ja paljude ettevõtete finantsnäitajatele laastavalt mõjunud tooraine ning energiakandjate hinnatõus. Vaatamata keerulistele oludele suutis valdav enamik Ida-Virumaa ettevõtteid siiski oma tegevuse säilitada ja kaubanduskoja Jõhvi esindus püüdis neile oma tegevusega igati toeks olla. Andsime ka laiemale üldsusele teada ettevõtjate muredest ja rõõmudest ning esinduse juhataja oli mitmel korral külaliseks venekeelsele sihtrühmale suunatud saadetes „Narodu Vazhno” ja „Kofe+”. Koostöös maakonnalehega „Põhjarannik” ilmusid Õiglase ülemineku protsessi tutvustavad vahelehed „Meie Euroopa”. Lisaks valis ajaleht Põhjarannik koja Jõhvi esinduse juhataja Margus Ilmjärve aasta vahendajaks.

Rahvusvaheline koostöö

Eesti turu väiksusest ja meie ettevõtete kasvusoovidest tulenevalt korraldas Jõhvi esindus mitmeid üritusi, mis võimaldasid ettevõtetel saada infot neid huvitavate sihtturgude kohta. Nii toimus juunis õppereis **Kasahstani**, septembris õppereis **Türki** ning aasta lõpus veel äridelegatsiooni kontaktreis **Kasahstani**. Reisidel osalenud ettevõtted said ülevaate külastatavate riikide ettevõtluskeskkonnast ning kohtusid kohalike ettevõtjatega, kes oma tegevusala poolest sobisid meie ettevõtetele koostööpartneriteks. Õppereiside korraldamist toetas Rahandusministeerium Ida-Virumaa programmist „Ettevõtjate arengu ekspordialane ning uute tehnoloogiate kasutuselevõtuga seotud nõustamine ja koolitus” ning kõigi reiside õnnestumisesse panustasid olulisel määral meie saatkonnad **Astanas ja Istanbulis**. Aprillis toimus ka virtuaalne seminar Kasahstani ettevõtluskeskkonnast, mida aitasid korraldada **Kasahstani saatkond Tallinnas ja Kasahstani Investeeringute Agentuur**.

Loomulikult ei saanud Jõhvi esindus kõrvale jääda **Ukraina** abistamisest ja selles valdkonnas tasub esile tuua kahte tegevussuunda. Esiteks kogus esindus kokku Ukraina ettevõtetelt eri kanaleid pidi saabunud koostööpakkumised ja korraldas nende avaldamise kaubanduskoja kodulehel. Teiseks osales esinduse juhataja kaheksal reisil, millel käigus toimetati Ukraina piirile ja anti Ukraina kaubanduskodadele üle abisaadetised, mille soetamiseks koguti raha koostöös Riigikaitse Edendamise Sihtasutusega (riigikaitse.ee/mida-oleme-teinud/).

Toimusid ka kohtumised **Kasahstani** ja **Moldova** suursaadikutega ning **Ukraina** suursaatkonna I sekretäriaga, kellega arutati võimalusi ettevõtete rahvusvahelise koostöö edendamiseks.

Maakonna areng

Traditsiooniliselt on kaubanduskoja Jõhvi esindus aktiivselt panustanud erinevatesse tegevustesse, mis on olulised maakonna ettevõtluse arendamisel. Esinduse juhataja osales möödunud aastal Õiglase ülemineku juhtkomisjoni ja ÕÜFi haridus- ja teadusmeetmete juhtkomisjoni töös ning tegutseb hindajana meetme „Kohaliku ja regionaalse arendusvõimekuse tõstmine” taotluste hindamiskomisjonis. Ettevõtjate huvide esindamiseks on esindus kaasatud Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse ja Ida-Viru ettevõtluskeskuse nõukogudesse.

Koolitused

Ettevõtjate teavitamiseks ja kogemuste vahetamiseks on Jõhvi esindus traditsiooniliselt korraldanud erinevaid üritusi. Jaanuari alguses toimus koostöös **Prudentia Advisory OÜ**-ga seminar, kus räägiti investeerimisest, ettevõtete väärtuse hindamisest ja trendidest Eesti startup maastikul. Aasta alguses toimus eelmist aastat kokku võttev ja alanud aasta väljakutseid käsitlev äriõhtusöök **ettevõtlusministri** ja kaubanduskoja juhtkonnaga. Piduliku meeleolu loomisele aitas kaasa **Saka mõisa** kaunis miljöö ning sealsete kokkade valmistatud kaunid ja ülimaltsvad road. Jõhvi restoranis **"Vironia"** toimunud ärihommikusöögil rääkisid 2023. aastal avanevatest Õiglase ülemineku Fondi toetusmeetmetest ettevõtjatele **Ida-Viru Ettevõtluskeskuse** töötajad, kes meetmete avanedes ettevõtjaid taotlemisel nõustama hakkavad.

Ettevõtete tunnustamine

Tunnustamaks Ida-Virumaa tublimaid ettevõtteid, kuulutas kaubanduskoja Jõhvi esindus koos partneritega välja konkursi **"Ida-Virumaa Aasta Ettevõtte 2022"**, mille võitjaid tunnustati detsembris Eesti Põlevkivimuuseumis toimunud pidulikul tseremoonial. Tiitli **"Ida-Viru Aasta Äritegu 2022"** pälvis kaubanduskoja liige Aquaphor International OÜ, mis toodab pea kümme aastat Ida-Virumaal erinevaid veepuhastussüsteeme. Lisaks Aasta Äriteole selgusid võitjad veel järgmistes kategooriates: õpilasfirma **"Aiamehed"** (Ida-Viru Aasta Noorte Ettevõtlik tegu 2022), **MTÜ Pimedate Ööde Filmifestival** (Ida-Viru Aasta Ettevõtjate sõber 2022), **Purtse Pruulikoda OÜ** (Ida-Viru Aasta eurorahade rakendaja 2022), **Testimis OÜ** (Ida-Viru Aasta Uustulnuk 2022), **Mehntack OÜ**, **Mäetaguse SPA** (Ida-Viru Aasta Turismiettevõtte 2022), **NTT OÜ** (Ida-Viru Aasta Väikeettevõtte 2022) ja **Astri Grupp – Fama ja Astri keskused Narvas** (Ida-Viru Aasta Rohepöörde Tegu 2022).

Euroopa Liit ja Ida-Virumaa

Euroopa Komisjoni Eesti esindusega sõlmitud lepingu alusel jätkas kaubanduskoda 2022. aastal **Europe Directi Jõhvi Teabekeskuse** töö korraldamist. Keskuse eesmärgiks on nii era- kui juriidiliste isikute nõustamine kõigis Euroopa Liitu puudutavates küsimustes ning teavitusürituste korraldamine nii laiemale üldsusele kui ka konkreetsetele sihtgruppidele. 2022. aasta olulisemaks teemaks kujunes õiglase ülemineku ettevõtjatele suunatud toetusmeetmete disainimine.

Samuti teavitasime üldsust ja ettevõtjaid erinevatest Euroopa Liiduga seonduvatest teemadest ning tunnustasime tublimaid eurorahade kasutajaid.

Ettevõtete külastused

Ettevõtjate muredest ja rõõmudest vahetu ülevaate saamiseks külastasime koos kolleegidega suvel mitmeid kaubanduskoja liikmeid ja koostööpartnereid Ida-Virumaal. Täname lahke vastuvõtu ja meiega oma mõtete jagamise eest: **Põlevkivi Kompetentsi Keskus**, **Enefit Power AS**, **Waldchnep OÜ**, **Narva-Jõesuu Medical Spa**, restoran **"Franzia"**, **NPM Silmet AS** ja **Ida-Viru Investeeringute agentuur!**

Olulisi fakte Jõhvi esinduse 2022. aasta tegevusest:

- Ida-Viru ettevõtete ekspordi toetamiseks väljastas ja kinnitas kaubanduskoja Jõhvi esindus üle 250 päritolusertifikaadi või muu väliskaubandusalase dokumendi.
- Jõhvi esinduse osalusel korraldatud seminaridel, konverentsidel ja reisidel kokku osales üle 200 osaleja.

Tartu esindus

Tartu esinduse töö 2022. aastal hõlmas lisaks igapäevastele tegevustele uute traditsioonide loomist.

Sai algatatud ajalooliselt esimene liikmeüritus Lõuna-Eestis, Discgolfi turniir, mis toimus 20.05.2022 Tartu Terminal Oil Annikoru Discgolfi pargis. Kahes erinevas võistlusklassis osales 62 võistlejat ja meeskonnad pandi välja ettevõtete poolt, maksimaalselt kaks võistkonda ühest ettevõttest. Külmast ilmast hoolimata oli kohale tulnud liikmeid üle Eesti.

Teine loodetavasti pikaajaline traditsioon sai loodud koostöös Tartu Linnavalitsusega, kus Tartumaa parim ettevõtja 2022 raames kuulutasime esmakordselt välja Tartumaa parima noorettevõtja, kelleks sai Kadri Haljas ettevõttest Triumf Research OÜ.

Üritused

Aasta jooksul korraldati esinduse poolt kümme tasulist koolitust, milles osales 243 huvilist. Osalejate hulk on eelmise aastaga mõnevõrra (8%) vähenenud. Koolituste turul on pakkumine läinud väga tihedaks. Võimaldasime ka sel aastal toimunud koolituste tasulist järelvaatamise teenust. Seda kasutati kaheksa korda. Osalejate hulga vähenemine võib olla seotud koolitusturul suure pakkumisega ja info väga hea kättesaadavusega. Seoses rahva tervise ohutusega otsustasime kevadised koolitused läbi viia veebikeskkonnas. Otsus sai tehtud turvalisusest ja turu nõudlusest sõltuvalt. Jätkuvalt oli populaarne kolmest moodulist koosnev finantskoolituste tsükkel firma võtmeisikutele. Antud koolitusel osales kevad- ja sügishooajal kokku 153 osalejat. Uue kursusena korraldasime juhtide vaimsest tugevusest kolm moodulit.

Vahetult enne Ukraina sündmusi sai Tartus kohtunud Ukraina Hersoni Kaubandus-Tööstuskoja liikmete ja esindajatega.

2022. aastal osalesime taas ettevõtlusnädalal, kus seekord oli fookuses peamiselt kaks sihtgruppi: kooliharidusmaastik ehk õpilased ja tudengid ning ettevõtlusega alustajad. Tartu esinduse poolt korraldatav seminar "Tööandja bränding ja töötajate sisseelamine" hübriidüritusena osutus väga menukaks. Toimus see Aparaaditehases ja kohal oli ligi 20 inimest ning FB live ülekandena jälgis 246 osalejat. Esinesid Ave-Gail Kaskla-Kuprys (A-G Projekt), Hannela Viigi (Foxway), Gerlyn Okas (Uus Maa kinnisvarabüroo), Merelle Zeiger (Gustav Cafe).

Lisaks on olnud Tartu esinduse eesmärgiks külastada piirkonna ettevõtteid, et kaardistada kohalike ettevõtjate huvid ja vajadused. Jõuti külastada 17 ettevõtet: OÜ Sangar, Acino Estonia OÜ, Valio Eesti AS, Tartu Mill AS, OÜ Puidukoda, AS Viiratsi Saeveski, Terminal Oil OÜ, Peat Mill OÜ, VOCO, Solarstone OÜ, Vara Saeveski OÜ, Baltic Element OÜ, Conectra OÜ, Hanza Mechanics Tartu AS, Huum OÜ, A.Le Coq AS, Võru Tarbijate Ühistu.

Osalemine töögruppides

Osaleti erinevate kohaliku ettevõtluse edendamiseks mõeldud töögruppide ja komisjonide töös, näiteks Tartu linnavalitsuse poolt koordineeritava ettevõtluse tugistruktuuride ümarlauas.

Meetme “Kohaliku ja regionaalse arendusvõimekuse tõstmine” – alustasime hindamiskomisjonis tööd.

Osalesime Tartu Teerajajate Allee žüriis – Tarmo Noop ja Katrin Õunap valiti sel aastal jalajälgede vääriliseks.

Jätkati tööd SA Tartu Ärinõuandla nõukogus.

Väliskaubandusdokumendid

Aasta jooksul väljastas esindus 1593 päritolusertifikaati. Võrreldes eelmise aastaga on nende arv 2022. aastal suurenenud 15%. Enim väljastati Tartus päritolusertifikaate Hiina, India ja USA suunas liikuvatele kaupadele.

Pärnu esindus

Pärnu esinduse tegevus oli 2022. aastal orienteeritud nii Pärnu piirkonnas kui mujal Eestis tegutsevatele ettevõtetele teenuste pakkumisele. Selleks korraldati koolitusi ja ärihommikusööke ning aidati kaasa ärikontaktide loomisele välisturgudel. Alustati Pärnu piirkonna ettevõtete külastamise traditsiooni, et õppida neid paremini tundma ja saada paremini aru nende vajadustest.

Seminarid ja koolitused

2022. aastal korraldas Pärnu esindus viis koolitusseminari. Pärnus ja Tallinnas toimus seminar „Majandusaasta aruanne 2021“ ja Pärnus „Aktuaalsed maksuküsimused, erisoodustused ja lähiaja maksumuudatused“. Kuressaares ja Tallinnas toimus seminar “Maksumuudatused ja aktuaalsed maksuküsimused”. Meie korraldatud seminaridel osales kokku 97 inimest.

Ärihommikusöögid

Kohalikus kogukonnas on saanud omamoodi kaubamärgiks meie korraldatavad ärihommikusöögid, kus ettevõtjate ja avaliku sektori esindajatega kohtuvad olulised inimesed. Möödunud aastal õnnestus läbi viia neli ärihommikusööki. Esinemas käisid Eesti Panga asepresident Ülo Kaasik, Tallink Grupi juhatuse esimees Paavo Nõgene, Utilitas Eesti AS juhatuse esimees Robert Kitt ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatuse esimees Toomas Luman. Kokku sai meie ärihommikusöökidest 2022. aastal osa 78 huvilist.

Majandusteemaline pärastlõuna

2022. aastal õnnestus kaks aastat COVID-19 pandeemia piirangute tõttu ära jäänud formaadi elluviimist jätkata. Kaubanduskoja Pärnumaa liikmed ja Swedbanki võtmekliendid kohtusid 13. korda meie korraldatud majandusteemalisel pärastlõunal, kus inspireerivaid ideid ja kasulikke teadmisi jagasid Tartu Ülikooli rahvusvahelise ettevõtluse professor Urmas Varblane, Swedbanki krediidiriski kontrolli osakonna juht Urmas Simson ning loodusajakirjanik ja reisimees Hendrik Relve.

Osalemine Pärnumaa Kutsehariduskeskuse nõunike kogu töös ja Tartu Ülikooli Pärnu kolledži nõukogu töös

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse nõunike kogus on kaubanduskoda esindatud kolme liikmega ja Pärnu esinduse juhataja Toomas Kuuda on nõunike kogu esimees. Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis ollakse ülikoolivälise isikuna nõukogu liige. Nende tegevustega aidatakse kaasa kutsehariduskeskuse ja Pärnu kolledži ning ettevõtjate koostööle ja õppekavade arendamisele lähtuvalt tööandjate huvidest.

Välja antud auhinnad

12. korda kaubanduskoja Pärnu esinduse poolt välja antava auhinna „Pärnumaa vastutustundlik ettevõtja“ pälvis 2022. aastal **SW Energia OÜ** ja ettevõtte juht **Tarmo Saarts**. Auhind omistatakse ettevõttele, kelle tegevus on märkimisväärselt aidanud kaasa kohaliku kogukonna arengule ja mille majandusnäitajad on olnud stabiilselt head aastate lõikes.

Panus korraldamisse ja osalemine

- Võistlus „Pärnumaa parim õpilasfirma 2022“
- Pärnumaa ettevõtlusnädal
- Pärnu linna ettevõtlustoetuse komisjon
- Tallinna Tehnikakõrgkooli konkurss „Parim ärimudel“
- Pärnumaa tegija konkurss parimate ettevõtete väljaselgitamiseks
- Pärnumaa arengukoostöö
- Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri Kutsehariduse hindamisnõukogu
- Interreg IVa 2021 – 2027 Eesti-Läti koostööprogrammi seirekomitee
- Rahandusministeeriumi minuomavalitsus.ee omavalitsuste ettevõtluskeskkonna mõõdikute väljatöötamise töörühm

Messid

Kaubanduskoja Pärnu esinduse ülesandeks oli korraldada Eesti ettevõtete ühisstendi ehitus ja väljapanek rahvusvahelisele toidu- ja joogisektori messile GULFOOD 2022, mis toimus veebruaris Dubais. Huvi meie stendide ja toodete vastu oli suur ning meil oli hea meel kaasa aidata Eesti tutvustamisele.

Väliskaubandusdokumendid

2022. aastal väljastas Pärnu esindus 3723 päritolusertifikaati ja muud väliskaubandusega seotud dokumenti.

Saaremaa esindus

Saaremaa esinduse eesmärk on tagada Saaremaal ja Hiiumaal kaubanduskoja liikmete igapäevaste teenuste, konsultatsioonide, seminaride, koolituste ja väliskaubandusdokumentide kättesaadavus.

Saaremaa esindus väljastas ja kinnitas 2022. aastal 114 väliskaubandusdokumenti.

Üritused

2022. aasta novembris korraldas Saaremaa esindus koostöös Pärnu esindusega maksumuudatuste alase koolitusseminari, millest võttis osa üle 30 inimese.

KAUBANDUSKODA KUI ETTEVÕTJATE SUHTLUSKANAL

2022. aastal toimusid mitmed traditsioonilised liikmeüritused. Venemaa sõja tõttu Ukrainas otsustasime ära jätta Kevadballi, mille asemel toimus sügisel koja aastapäeva ball Tallinn Hilton Park hotellis. Tavapäraselt toimusid traditsioonilised Tenniseturniir, Golfiturniir ja Ärihooaja Avamine.

Tenniseturniir

Laupäeval, 28. mail toimus Pärnus kaubanduskoja ja Harmeti tenniseturniir. Turniiril osales kokku 20 paari, kes võistlesid rändkarika ja Turkish Airlines'i poolt välja pandud lennupiletite nimel.

Turniiri võitsid Paul Latserus (Ernst & Young Baltic AS) ja Meelis Seppam (TREV-2 Grupp AS), II kohale mängisid end Ain Lausmaa (Menu Meedia OÜ) ja Kadi Miilits (Tori Timber OÜ) ning III koha saavutasid Janar Kalmus (IPF Digital OÜ) ja Merylyn Orm (Tori Timber OÜ). Lohutusturniiri võitjateks tulid Alice Salumets (Rödl & Partner OÜ) ja Sven Vismann (Telia Eesti OÜ).

Golfiturniir

8. juunil kogunesid golfisõpradest ettevõtjad Jõelähtmele Estonian Golf & Country Club'i, kus toimus kaubanduskoja ja Mateki golfiturniir. Osalejaid oli 17 ettevõttest, kokku ligi 80 mängijat, kes veetsid tore päeva vabas õhus koos kolleegide ja koostööpartneritega. Turniir toimus Scramble formaadis 3-4 liikmelistes meeskondades.

Võistluse võitis Solar4you OÜ meeskond (Jaanus Simson, Janno Sild, Rene Agurauja ja Kristjan Spongolts).

II koha saavutas Enics Eesti AS (Hannes Jennsen, Kaur Andresson, Eva-Liisa Andresson ja Maido Rõivas) ning III kohale tuli Fresh-Est OÜ (Kadri Veskimeister, Kerli Mätas, Mark Mihhailenko, Norman Veskimeister).

Ärihooaja avamine

27. augustil avasime Ämari lennubaasis järjekordse ärihooaja. Ilm oli väga suvine ning kohale tuli palju liikmeid koos peredega. Üritusel sai tutvuda meie heade koostööpartnerite väljapanekutega, vaadata lähedalt Kaitseväge ja lennubaasi tehnikat ning selga proovida varustust. Päevajuht Taavi Puuorg viis läbi heategevusliku oksjoni, mille tulu läks Ukraina sõjas vigasaanute toetuseks. Päeva peaesineja oli ansambel Traffic. Visiitkaardiloteriis loosisime taas välja hulgaliselt auhindu. Üks õnnelik võitja viidi kopterilennule lennubaasi ja lähiümbruse

kohale ning peaaahinna, Estraveli ja Finnairi poolt välja pandud reisipaketi, võitja Andres Nõgisto ettevõttest AnDi Retro OÜ sai minna Pariisi.

Aastapäeva vastuvõtt

10. novembril 2022 täitus 97 aastat Eesti Kaubandus-Tööstuskoja asutamisest. Selle puhul kutsusime oma liikmed ja koostööpartnerid Hilton Tallinn Park hotelli, et koos pidulikku sündmust tähistada. Kaubanduskoja juhatuse esimees Toomas Luman andis üle aumärgid inimestele, kes on mänginud olulist rolli Eesti ettevõtluskeskkonna kujundamisel ning kelle isiklikke saavutusi ettevõtluses saab seada eeskujuks. I klassi aumärk: hr Ülo Jaaksoo – AS Cybernetica omanik ja asutaja; hr Kaarel Kotkas – Veriff OÜ asutaja ning tegevjuht; hr Mart Ustav – teadlane ja ettevõtja, AS Icosagen asutaja ja omanik; II klassi aumärk: hr Jaanus Luberg – MS Balti Trafo juhataja; hr Raivo Vasnu – NPM Silmet OÜ peadirektor; hr Paavo Nõgene – Tallink Grupp AS tegevjuht; III klassi aumärk: hr Teet Tiko – Haridus- ja Teadusministeeriumi kutsehariduse valdkonna juht; pr Katrin Talihärm – Eesti Pangaliidu tegevdirektor. Õhtut juhtis Reigo Ahven, kes tegi koos oma trupiga ka vägeva trummishow. Reigo viis läbi ka heategevusliku oksjoni, millest saadud tulu läheb Ukraina toetuseks läbi Riigikaitse Edendamise Sihtasutuse algatatud kampaania. Oksjoniga koguti 7850 eurot. Suur tänu kõigile panustajatele! Tantsuks mängis ansambel Funkifize solistide Lauri Pihlapi ja Norman Salumäega. Oli avatud Veiniekspressi lounge, kus sai proovida erinevaid Ukraina veine ning neid ka kaasa osta. Soovijad said oma mänguõnne proovile panna Olympic Casino ruleti- ja blackjacki laudadel.

Täname koostööpartnereid, kes toetasid meie liikmeürituste toimumist: Veho, Estravel, Stillabunt, Matek, Harmet, Coca-Cola, Borealis, Tradehouse, Salvest, Dermosil, Taktikalise Laskmise Keskus, Sinu Võõras Sõber, AG Projekt, Naiskodukaitse, Tööinspektsioon, Finnair, Chocolala, Auvetech, Veiniekspress, Turkish Airlines, Saku, Euronics, Estonia Spa, Schmidt, Bottengarn, Terminal Oil, Stebby, DG Disain, Annami, Latitude 64, Värska, Jesinfoto, Arctic Sport, Lange motokeskus.

KAUBANDUSKOJA TRÜKISED JA VÄLJUNDID

Jätkuvalt ilmusid liikmeid teavitavad ning välispartneritele suunatud väljaanded.

- 6 numbrit kaubanduskoja häälekandjat Teataja;
- 6 numbrit venekeelset häälekandjat Vestnik;
- iganädalane E-Teataja eesti keeles, kord kuus ilmuv venekeelne E-Vestnik ning ingliskeelne E-News. Lisaks saatsime E-Teatajat ka alustavatele ettevõtjatele, et pakkuda neile tuge;
- Igakuiselt saadeti välja „Sündmuste kalendrit“, mis tutvustab eesoleva kuu sündmuseid;
- Saatsime välja Enterprise Europe Network uudiskirja, kus anname infot EEN võimaluste, koostööpakkumiste, messide ja riigihangete kohta;
- Saatsime välja ka Export News uudiskirja. 2017. aasta augustist hakkas kaubanduskoda välja andma Eesti eksportööre tutvustavat elektroonilist uudiskirja Export News. Uudiskirja eesmärk on tutvustada Eesti eksportööride tegevusi ja saavutusi rahvusvahelisel tasandil. Uudiskirja saajateks on välisriikide saatkonnad Eestis ja välismaal, Eesti riigi ja EASI välisesindused, aukonsulid, välismaised kaubanduskodad jne.

MEEDIASUHTLUS

Kaubanduskoda on üks hinnatumaid majanduskeskkonna ja ettevõtluse teemadel seisukohtade andjaid ning meedia kasutab aktiivselt kaubanduskoja materjale avalikus ruumis. Kokku mainiti kaubanduskoda 2022. aastal meedias ligemale 900 korral. Saatsime aasta jooksul välja üle 30 pressiteate, lisaks jõudis suur hulk ettevõtjate jaoks olulisi teemasid ajakirjandusse kaubanduskoja kodulehe ja uudiskirjade kaudu.

Peamised kajastatud teemad olid: Liitude ühispöördumine: Kodumaise ressursi kasutamise piiranguid tuleb leevendada; Vilepuhujate kaitse seadus; Ettevõtete gala ja aasta ettevõtte valimine; Universaalteenuse seadusest; Ülevaade Ukraina annetustest ja meie tegevusest.

KODA TUNNUSTAB

Eesti ettevõtete konkurentsivõime edetabel 2022

Konkurentsivõime edetabelit korraldades tunnustab kaubanduskoda tublimaid ettevõtteid. Eesmärgiks on selgitada välja konkurentsivõimelisemad ettevõtted, pakkuda ettevõtetele võimalust võrrelda end teiste omasugustega ning hinnata Eesti ettevõtete edukust, tulemuslikkust ja jätkusuutlikkust.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda on koostanud Eesti ettevõtete konkurentsivõime edetabelit aastast 2003. Konkursi raames koostatakse ettevõtete üldine konkurentsivõime paremusjärjestus majandusnäitajate põhjal. Arvestatakse kahe viimase aasta majandustegevuste näitajad: müügitulu, puhaskasum, omakapital, töötajate arv ning tööjõukulu. Andmete analüüsi ja edetabelite koostamise partneriks on Eesti Konjunkturiinstituut, tehes koostööd Lausanne'i Juhtimise Arendamise Instituudiga.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konkursi „Konkurentsivõime edetabeli 2022“ võitjad:

- NORTAL AS, konkurentsivõimelisim suurettevõte
- BÜFA COMPOSITES BALTIC OÜ, konkurentsivõimelisim väike- ja keskettevõte
- DIPPERFOX OÜ, konkurentsivõimelisim mikroettevõte

Konkurentsivõimelisimad ettevõtted 2022. aastal valdkonniti:

- AUTO 100 AS, jaekaubandus
- KAPITEL AS, kinnisvara
- MERKO EHITUS AS, ehitus
- TRANSOCEAN EESTI OÜ, transport ja logistika
- MITE ENGINEERING OÜ, arhitektuur ja projekteerimine
- TOFTAN AS, tööstus ja energeetika
- A. LE COQ AS, toiduainetööstus
- ELME METALL OÜ, hulgikaubandus
- NORTAL AS, side, kommunikatsioon ja IT
- AMBIENT SOUND INVESTMENTS OÜ, finantsvahendustevõte
- VESTMAN ENERGIA OÜ, põllumajandus, kalandus ja metsamajandus.
- ESTRATEL AS, turismi- ja toitlustustevõte
- SYNLAB EESTI OÜ, teenindustevõte

Kokku osales edetabelites 1826 ettevõtet. Valdkondlikes edetabelites osales ettevõtteid järgmiselt: tööstus- ja energeetika 509, toiduainetööstus 55, jaekaubandus 122, hulgikaubandus 383, turism 19, kinnisvara 37, transport- ja logistika 120, projekteerimine ja arhitektuur 29, ehitus 163, side, kommunikatsioon ja IT 79, põllumajandus, kalandus ja metsandus 32, finantsvahendus 38 ja teenindus 240. Suurettevõtete edetabelis oli kokku 191 ettevõtet, väike- ja keskettevõtete edetabelis 1069 ja mikroettevõtete edetabelis 566.

Valdkondlikke võitjaid tunnustasime viies auhinnad ettevõtetesse kohapeale. Konkurentsivõimelisimaid ettevõtteid suuruse põhjal tunnustati 2022. aastal Tallinna Muusika- ja Balletikool MUBAs toimunud Ettevõtlusauhindade galal.

Aasta ettevõtte 2022

Koos Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse ja Tööandjate Keskliidu konkursi Ettevõtluse Auhind parimatega kandideerisid Konkurentsivõime Edetabeli parimad tiitlile Aasta Ettevõtte 2022. Aasta ettevõtte tiitli pälvis Baltic Workboats AS.

Aasta ettevõtte valis esinduslik žürii, kuhu kuulusid Chemi-Pharm AS (aasta ettevõtte 2021) tegevjuht Kristo Timberg, ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Kristjan Järvan, Eesti Panga president Madis Müller, Rektorite Nõukogu juhatuse esimees ja EKA rektor Mart Kalm, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor Mait Palts, Eesti Tööandjate Keskliidu tegevjuht Arto Aas, Vastutustundliku Ettevõtluse Foorumi juhatuse liige ning Baltcapi kommunikatsiooni- ja kultuurijuht Riin Savi, Roche Eesti OÜ tegevjuht Kadri Mägi-Lehtsi ning EASi ja KredExi ühendasutuse juhatuse esimees Lauri Lugna.

Eesti parimate ettevõtete tunnustamisüritust korraldasid EASi ja KredExi ühendasutus, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Eesti Tööandjate Keskliit. Konkursi kohta leiab täiendavat infot kodulehelt www.ettevotluskonkurss.ee

Noore Ettevõtja preemia

Juba kaheksandat korda anti välja Noore Ettevõtja preemiat. 2022. aastal oli preemia toetajaks LHV Pank. Aasta noore ettevõtja tiitli ja 5000 euro suuruse preemia pälvis Kristjan Lind ettevõttega Bikeep OÜ.

Bikeep on asutatud 2012. aastal ning ettevõtte on mikromobiilsuse edendaja, mille põhitooteks on nutikas jalgrattaparkla, mis pakub lahenduse just rataste ja tõukerataste turvaliseks hoiustamiseks. Ettevõtte on tugevalt fookusseeritud välisturgude ekspordile ja haldamisele, suur osa ettevõtte käibest tuleb väljastpoolt Eestit. Bikeep asus välisturgudele laienema alustades USA-st, olles tänaseks jõudnud Kanadasse, Uus-Meremaale ja UK turule. Bikeep on esindatud juba 28 riigis. Peamisteks klientideks on kinnisvaraarendajad, kaubanduskeskused, kinod, büroohooned, pangad, omavalitsused ja hotellid, sealjuures saab välja tuua, et üle 90% kogu Bikeepi võrgustikust Tallinnas on eraettevõtete rahastatud.

Noore ettevõtja preemia saavad kandideerida kõik kuni 35-aastased Eestis registreeritud ettevõtte omanikud ja/või juhid, kelle tegevus on olnud silmapaistev, kes on kasutanud oma ettevõtluses innovaatilisi lahendusi ja juba ekspordib või plaanib seda tegema hakata. 2022. aastal kandideeris preemia 16 ettevõtlikku noort, kelle hulgast valis võitja välja žürii.

Žüriis osalesid Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor Mait Palts, LHV ettevõtete panganduse juht Indrek Nuume, Eesti Vabariigi presidendi majandusnõunik Kaspar Oja, Estraveli tegevjuht Anne Samlik ning eelmise aasta noore ettevõtja preemia laureaat ja ettevõtte Fractory OÜ juht Martin Vares.

Konkurssi korraldavad Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja LHV Pank AS ning algatust toetab president Alar Karis. Tiitel antakse üle Eesti parimate ettevõtete galal.

04. 05. 2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(eurodes)	Lisa	31.12.2022	31.12.2021
AKTIVA			
Käibevara			
Raha ja pangakontod	2	3 128 386	2 866 676
Lühiajalised finantsinvesteeringud	3	1 452 000	1 452 000
Nõuded ostjate vastu		232 757	211 470
Mitmesugused nõuded		25 517	12 514
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	4	99 944	161 251
Käibevara kokku		4 938 604	4 703 911
Põhivara			
Pikaajalised finantsinvesteeringud			
Väärtpaberid	3	192 675	0
Pikaajalised finantsinvesteeringud kokku		192 675	0
Materiaalne põhivara			
Maa ja ehitised	6	396 351	505 000
Masinad ja seadmed	6	23 084	22 670
Materiaalne põhivara kokku		419 435	527 670
Immateriaalne põhivara	7	7 682	14 691
Põhivara kokku		619 792	542 361
AKTIVA KOKKU		5 558 396	5 246 272
PASSIVA			
Lühiajalised kohustised			
Ostjate ettemaksed	9	404 670	296 291
Võlad tarnijatele		75 819	55 305
Mitmesugused võlad	9	405 463	348 199
Maksuvõlad	10	155 626	125 750
Viitvõlad			
Võlad töötajatele	9	67 668	59 822
Muud viitvõlad	9	508 693	896 845
Viitvõlad kokku		576 361	956 667
Lühiajalised kohustised kokku		1 617 939	1 782 212
Netovara			
Reservid	11	478 625	478 625
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem		2 985 435	2 905 179
Aruandeaasta tulem		476 397	80 256
Netovara kokku	11	3 940 457	3 464 060
PASSIVA KOKKU		5 558 396	5 246 272

Konsolideeritud tulude ja kulude aruanne

(eurodes)	Lisa	2022	2021
TULUD			
Müügitulu	13	989 165	990 531
Liikme- ja sisseastumismaksud	14	990 678	980 572
Muud tegevustulud	15	825 901	137 591
Tulud kokku		2 805 744	2 108 694
KULUD			
Mitmesugused tegevuskulud	16	773 603	568 809
Tööjõu kulu	17	1 427 646	1 341 296
a) palgakulud		1 068 653	1 003 481
b) sotsiaalmaksud		358 993	337 815
Kulum	6,7	130 767	129 513
Kulud kokku		2 332 016	2 039 618
PÕHITEGEVUSE TULEM		473 728	69 076
FINANTSTULUD ja -KULUD			
Intressitulud		19 965	11 180
Kahjum finantsinvesteeringutelt		17 325	0
Muud finantstulud		29	0
Kokku finantstulud ja -kulud		2 669	11 180
ARUANDEAASTA TULEM		476 397	80 256
ARUANDEAASTA TULEM KOKKU		476 397	80 256

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

04. 05. 2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(eurodes)	Lisa	2022	2021
I. RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST			
1.1. Põhitegevuse tulem		473 728	69 076
1.2. Korrigeerimised		130 767	129 513
*Põhivara kulum ja väärtuse langus	6,7	130 767	129 513
1.3. Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		27 017	-191 751
1.4. Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus		-164 273	308 954
RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST KOKKU		467 239	315 792
II. RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST			
2.1. Põhivarade soetus (soetusmaksumus)	6,7	-15 523	-13 778
2.2. Laekunud intressid		19 965	11 180
2.3. Lühi- ja pikaajaline finantsinvesteering	3	-210 000	650 000
2.4. Muud finantstulud		29	0
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST KOKKU		-205 529	647 402
RAHAVOOD KOKKU		261 710	963 194
RAHA ja RAHA EKVIVALENDID PERIOODI ALGUSES	2	2 866 676	1 903 482
RAHA ja RAHA EKVIVALENTIDE MUUTUS		261 710	963 194
RAHA ja RAHA EKVIVALENDID PERIOODI LÕPUS	2	3 128 386	2 866 676

Konsolideeritud netovara muutuste aruanne

(eurodes)	Reservid	Akumuleeritud tulem	Kokku
Saldo 31.12.2020	478 625	2 905 179	3 383 804
Aruandeperioodi tulem	0	80 256	80 256
Saldo 31.12.2021	478 625	2 985 435	3 464 060
Aruandeperioodi tulem	0	476 397	476 397
Saldo 31.12.2022	478 625	3 461 832	3 940 457

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

04. 05. 2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamiselused

31. detsembril 2022 lõppenud majandusaasta kohta koostatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Eesti finantsaruandluse standardist, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (kaubanduskoda) on oma põhikirja järgi vabatahtliku liikmelisuse alusel Eesti Vabariigis kehtestatud korras registreeritud juriidilisi ja üksikisikuid ühendav mittetulundusühing. Kaubanduskoja põhikirjaline eesmärk ei ole oma liikmetele ainelise tulu saamine ja jaotamine. Kaubanduskoda kasutab oma tulusid üksnes ühingu põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks.

Kaubanduskoja juhatus otsustas 16.03.2007 soetada 64,7% Eesti Konjunktuuriinstituudi AS (EKI) aktsiatest. Seisuga 31.12.2022 kuulus kaubanduskojale 100% EKI aktsiatest.

Kasumiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr. 1 alusel.

Konsolideerimisgruppi kuuluvad juriidilised isikud kasutavad olulises osas ühtseid arvestuspõhimõtteid. Arvestuspõhimõtteid rakendatakse järjepidevalt kõigi aruandes esitatud perioodide kohta.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja arvestusvaluutaks on euro. Raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes.

Konsolideerimise põhimõtted

Tütarettevõtte

Tütarettevõtteks loetakse sellist ettevõtet, milles kaubanduskoda omab rohkem kui 50% hääleõiguslikest aktsiatest, on muul moel võimeline valitsema tema tegevus- ja finantspoliitikat lepingu või kokkuleppe alusel või kui kaubanduskojal on õigus nimetada või tagasi kutsuda enamust tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmetest. Tütarettevõtte raamatupidamisaruanded lülitatakse konsolideeritud aruandesse alates valitsemise tekkimise hetkest kuni valitsemise lõppemiseni.

Konsolideerimine

Konsolideeritud aruandes on rida-realt konsolideeritud kõik EKI finantsnäitajad. Kaubanduskoja ja EKI omavahelised tehingud ja saldod on elimineeritud.

Kaubanduskoja konsolideerimata aruannetes, mis on esitatud konsolideeritud aastaaruande lisades, kajastatakse investering tütarettevõttesse soetusmaksumuses.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

04.05.2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

04.05.2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Finantsvara ja -kohustised

Finantsvaraks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid. Finantskohustusteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustisi.

Finantsvara ja -kohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või -kohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Finantskohustised kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantsvara eemaldatakse bilansist, kui konsolideerimisgrupi liige kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolle üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval, st päeval, mil konsolideerimisgrupi liige saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

Raha ja raha lähendid

Raha ning raha lähendina kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid ning lühiajalisi (üldjuhul alla 3 kuulise lunastustähtajaga) pangadeposiite.

Finantsinvesteeringud

Finantsinvesteeringuid aktsiatesse ja teistesse väärtpaberitesse on bilansis hinnatud, lähtudes nende õiglasest väärtusest. Õiglase väärtuse hindamisel on aluseks finantsinvesteeringu turuväärtus aruandekuupäeval. Juhtudel, kui õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, on finantsinvesteeringud kajastatud bilansis soetusmaksumuses.

Nõuded ostjate vastu

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on kajastatud tegevuskuludes. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

Materiaalne põhivara

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 1 000 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kuludest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponendi kasulikule elueale.

Koda kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit.

Materiaalse põhivara gruppidele on üldjuhul määratud järgmised kasulikud eluead:

Materiaalse põhivara grupp	Kasulik eluiga
Ehitised ja rajatised	12,5–20 aastat
Masinad ja seadmed	3–5 aastat
Muu materiaalne põhivara	3–5 aastat

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid parendustöid, mis vastavad põhivara kajastamise kriteeriumitele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Muud kulutused, mis pigem säilitavad põhivara võimet luua majanduslikku kasu, kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kuludest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Amortisatsioonimäärad lähtuvad vara kasulikust elueast ning immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit.

Immateriaalse põhivara gruppidele on üldjuhul määratud järgmised kasulikud eluead:

Immateriaalse põhivara grupp	Kasulik eluiga
Tarkvara	3 aastat

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

04.05.2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

04. 05. 2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Rendiarvestus

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

Ettevõtte kui rentnik

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Ettevõtte tulumaks

Vastavalt Eesti Vabariigi seadustele ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Kehtiv maksumäär on 20% (tasumisele kuuluv maksusumma moodustab 20/80 netoväljamaksest). Alates 2019. aastast rakendub regulaarselt makstavatele dividendile madalam maksumäär 14% (14/86 netoväljamaksest). Sealjuures kohaldub madalam maksumäär 2023. aastal makstavatele dividendidele, mille summa moodustab kuni 2/3 aastatel 2021 ning 2022 jaotatud ja maksustatud keskmistest netodividendidest.

Dividendidelt makstav ettevõtte tulumaks kajastatakse kasumiaruandes tulumaksukuluna ning bilansis eraldi eraldisena dividendide väljakuulutamise hetkel, sõltumata perioodist, mille eest dividendid välja kuulutatakse või millal dividendid tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide reaalsele väljamaksmisele järgneva kuu 10. kuupäeval. Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetal edasilükkunud tulumaksuvara ega kohustusi.

Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena, on toodud aastaaruande lisas 12.

Kaubanduskoda ei jaota oma liikmete vahel tulemit.

Tütarettevõtte EKI saab vajadusel dividende jaotada.

Põhitegevuse tulud

Liikmemaksud kajastatakse tuluna perioodil, mille eest need tasuti.

Tulu teenuste müügist kajastatakse lähtudes valmidusastme meetodist, teenuse osutamisest saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused.

Intressitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastava nõudeõiguse tekkimisel.

Projektiarvestus

Rahvusvaheliste projektide puhul ei kajastata makstud summasid oma kuluna ega saadud summasid oma tuluna, vaid neid kajastatakse vastavalt nõude ja kohustusena. Tulude ja kulude aruandes kajastatakse vajadusel ainult vahendamisest teenitud netotulu või tekkinud netokulu.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimiseks nimetatakse Euroopa Liidu toetusfondide jt ettemakseid, mille tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud. Sihtfinantseerimist eristavad muust abist asjaolud, et selle rahalist väärtust on võimalik usaldusväärselt mõõta ning selle saamine on seotud teatud tingimustele vastamisega.

Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimise laekumine on praktiliselt kindel ja sihtfinantseerimisega seotud sisulised tingimused on täidetud.

Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena. Vastavat kohustist kajastatakse bilansis lühi- või pikaajalisena olenevalt sellest, millal toimub sihtfinantseerimisega kaasnevate tingimuste täitmine.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil – põhitegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud põhitegevuse tulemit elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja põhitegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuste saldode muutused.

Investeeringis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Seotud osapooled

Osapooled on seotud, kui ühel osapoolel on valitsev mõju teise osapoole üle või oluline mõju teise osapoole ärilistele otsustele.

Aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikke;
- teisi samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid (sh teised tütarettevõtted);
- tegev- ja kõrgemat juhtkonda.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peamisteks seotud osapoolteks on juhatusega seotud ettevõtted, mis on Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmed.

Aruandekuupäeva järgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva 31. detsember 2022 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasemal perioodil toimunud tehingutega. Vt. lisa 20.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

04.05.2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 2. Raha ja pangakontod
(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Sularaha kassas	1 134	903
Pangakontod	2 987 252	2 725 773
Tähtajaline hoius	140 000	140 000
Raha ja pangakonto kokku	3 128 386	2 866 676

Tähtajaliste hoiuste koosseisus on kajastatud erinevad lühiajalised deposiidid tähtajaga kuni 3 kuud ja intressimääraga 0,05%.

Lisa 3. Lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud
(eurodes)

Lühiajalised finantsinvesteeringud	31.12.2022	31.12.2021
LHV pank	520 000	520 000
Coop pank	900 000	900 000
Swedbank	32 000	32 000
Kokku	1 452 000	1 452 000

Pikaajalised finantsinvesteeringud	31.12.2022	31.12.2021
Swedbank	192 675	0
Kokku	192 675	0

liik	pank	summa	tähtaeg	intress
Tähtajaline hoius	LHV	520 000	15.10.2023	0,05%
Tähtajaline hoius	Coop	400 000	15.08.2023	0,80%
Tähtajaline hoius	Coop	500 000	05.03.2023	1,30%
Tähtajaline hoius	Swedbank	32 000	04.10.2023	0,01%
Allutatud võlakiri	Swedbank	192 675	10.03.2032	5,00%

Finantsinvesteeringutelt teenitud netotulu summa moodustas 2022. aastal 13 525 eurot (2021: 11 180 eurot).

Soetusmaksumusega 210 000 eurot soetati Coop panga allutatud võlakirjad. 31.12.2022.a. seisuga arvestatud õiglasesse väärtusesse summaga 192 675 eurot. Arvestuslik finantskulu on 17 325 eurot.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

04. 05. 2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 4. Ettemakstud tulevaste perioodide kulud
(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Kindlustuse maksed	1 385	1 137
Reklaami, kirjastuse jm. ettemaksed	16 833	15 696
Messide ja visiitide ettemaksed	81 726	144 418
Kokku	99 944	161 251

Lisa5. Pikaajalised finantsinvesteeringud
(eurodes)

Eesti Konjunkturiinstituut AS

Asukoht - Eesti Vabariik

Põhitegevusala – Teadus- ja arendustegevus sotsiaal- ja humanitaarteaduste vallas

Aktsiate arv 31.12.2021		4080
Aktsiate arv 31.12.2022		4080
Osalus 31.12.2021		100%
Osalus 31.12.2022		100%
Soetusmaksumus Kaubanduskoja bilansis 31.12.2021		133 461
Soetusmaksumus Kaubanduskoja bilansis 31.12.2022		133 461
Omakapital seisuga	31.12.2022	31.12.2021
Aktsiakapital	26 112	26 112
Reservkapital	2 612	2 612
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	77 371	75 490
Aruandeaasta kasum	2 614	1 881
Omakapital kokku	108 709	106 095
Osalus tütarettevõtte omakapitalis	100%	100%
Kojale kuuluv osa omakapitalist	108 709	106 095
Bilansiline väärtus kapitaliosaluse meetodil (lisa 18)	108 709	106 095

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

04. 05. 2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 6. Materiaalse põhivara liikumine
(eurodes)

	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne pv	KOKKU
Soetusmaksumus				
Soetusmaksumus 31.12.21.	2 333 908	130 556	56 997	2 521 461
Soetamine	0	15 523	0	15 523
Soetusmaksumus 31.12.22.	2 333 908	146 079	56 997	2 536 984
Amortisatsioonikulu				
Amortisatsioonikulu 31.12.21.	1 828 908	107 886	56 997	1 993 791
Amortisatsioonikulu	108 649	15 109	0	123 758
Amortisatsioonikulu 31.12.22.	1 937 557	122 995	56 997	2 117 549
Jääkväärtus				
Jääkväärtus 31.12.21.	505 000	22 670	0	527 670
Jääkväärtus 31.12.22.	396 351	23 084	0	419 435

Lisa 7. Immateriaalne põhivara
(eurodes)

	Tarkvara	KOKKU
Soetusmaksumus		
Soetusmaksumus 31.12.21.	146 739	146 739
Soetusmaksumus 31.12.22.	146 739	146 739
Amortisatsioonikulu		
Amortisatsioonikulu 31.12.21.	132 048	132 048
Amortisatsioonikulu	7 009	7 009
Amortisatsioonikulu 31.12.22.	139 057	139 057
Jääkväärtus		
Jääkväärtus 31.12.21.	14 691	14 691
Jääkväärtus 31.12.22.	7 682	7 682

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

04. 05. 2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 8. Kasutusrent
(eurodes)

Ettevõtte kui rentnik

2022. aastal moodustasid masinate ja seadmete kasutusrendimaksed 17 293 eurot (2021: 18 807 eurot).

Koja esinduste rendimakseid on tasutud 2022. aastal kogusummas 6 757 eurot (2021: 7 011 eurot). Tartu esindus 913 eurot (2021: 913 eurot), Pärnu esindus 2 820 eurot (2021: 3 055 eurot), Jõhvi esindus 1 344 eurot (2021: 1 363 eurot), Kuressaare esindus 1 680 eurot (2021: 1 680 eurot). EKI ruumide rendimakseid on tasutud summas 34 962 eurot (2021: 34 962 eurot). Kokku tasuti rendimakseid 2022. aastal 41 719 eurot (2021: 41 973 eurot) (vt. Lisa 16). Valdava osa ruumide rendilepinguid saab lõpetada 2–3 kuu etteteatamise ajaga.

Lisa 9. Lühiajalised kohustised
(eurodes)

Ostjate ettemaksed:

	31.12.2022	31.12.2021
Liikmemaksude ettemaksed	14 895	21 715
Muud ettemaksed	139	10 018
Uuring	389 636	264 558
Kokku	404 670	296 291

Mitmesugused võlad

	31.12.2022	31.12.2021
Arbitraažikohtu vahendid*	404 145	346 881
Dispasöörivate vahendid**	1 318	1 318
Kokku	405 463	348 199

*Arbitraažikohus lahendab lepingulistest ja teistest tsiviilõiguslikest suhetest, sealhulgas väliskaubandus- ja muudest rahvusvahelistest majandussuhetest tulenevaid vaidlusi. Arbitraažikohtu vahendite all kajastatakse summat, mille kasutamine toimub arbitraažikohtu nõukogu otsusel muuhulgas arbitraažikohtu nõukogu liikmete tegevuse kompenseerimiseks arbitraažikohtu juhtimisel (sh osalemise eest arbitraažikohtu nõukogu istungitel), ning arbitraažikohtu kulude katmiseks arbitraažimenetluse arendamisel ja suhtlemisel teiste alaliste tegutsevate arbitraažikohtutega ning muude kulude katmiseks.

**Kaubandusliku meresõidu üldavariid kvalifitseerivad ja kahju jaotamise arvestust koostavad koja juurde kuuluvad dispasöörid.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

04.05.2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

04.05.2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Võlad töötajatele:

	31.12.2022	31.12.2021
Puhkusereservi kohustus	67 668	59 822
Kokku	67 668	59 822

Muud viitvõlad:

	31.12.2022	31.12.2021
Läbiarveldused	500 129	895 264
Eurocardi tehingud	8 564	1 576
Võlgnevus aruandvatele isikutele	0	5
Kokku	508 693	896 845

Läbiarvelduste (lühiajalised võlad ja saadud ettemaksed peamiselt erinevate projektide läbiviimisel) summa 500 129 eurot moodustub erinevate pooleliolevate projektide summast (sh Enterprise Europe Network summas 53 098 eurot, Tourban 40 857 eurot, Qualify 102 041 eurot, Regrow 27 005 eurot, Goose 21 446 eurot, EU4BCC 16 077 eurot, Knowman 6 638 eurot, Naisjuhtide kiirendi 10 194 eurot, Tööle kaasa! 12 129 eurot, Foodex 2023 19 154 eurot, Gulfood 2023 7 515 eurot, Singapuri kontaktreis 25 408 eurot, Välisekspertide kaasamine 69 341 eurot, EU CyberNet Cyber Festival 66 613 eurot, 22 613 jm eurot).

Lisa 10. Maksukohustused
(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Maksuliik		
Sotsiaalmaks	60 473	59 376
Üksikisiku tulumaks	34 510	31 117
Töötuskindlustusmaks	3 957	3 662
Kohustuslik kogumispension	2 943	2 748
Erisoodustuste tulumaks	713	2 982
Käibemaks	53 030	25 865
Kokku	155 626	125 750

Lisa 11. Netovara
(eurodes)

Vastavalt juhatuse poolt kinnitatud strateegiale on varasematel perioodidel moodustatud reservid summas 478 625 eurot (2021: 478 625 eurot). Reserve ja reservfondi kasutamine toimub juhatuse otsusega põhikirjaliste tegevuste katteks. Seisuga 31.12.2022 moodustab netovara kokku 3 940 457 eurot (2021: 3 464 060 eurot).

Lisa 12. Tingimuslikud kohustised (eurodes)

Tulumaks

EKI jaotamata kasum seisuga 31.12.2022 moodustas 79 985 eurot (2021: 77 371 eurot). Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võib kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 15 997 eurot (2021: 15 334 eurot), seega netodividendidena oleks võimalik välja maksta 63 988 eurot (2021: 61 337 eurot).

Tingimusliku tulumaksukohustise arvutamisel on lähtutud maksumäärast 20%, kuna EKI pole viimasel kolmel aastal dividende jaotanud ja soodusmaksumäära seetõttu kasutada ei saa.

Lisa 13. Müügitulu tegevusalade ja geograafiliste piirkondade lõikes (eurodes)

Müügitulu:

	2022	2021
Kontaktteenused	10 218	4 252
Väliskaubandusteenused	303 231	332 108
Kirjastus- ja reklaamteenused	12 302	8 820
Regionaalsete esinduste teenused	153 755	169 811
Liikmeüritused	38 253	29 175
Juriidilised teenused	24 460	18 853
Saalide üürimise teenused	11 503	4 374
Muud teenused	150	1 138
EKI uuringud	435 293	422 000
Kokku	989 165	990 531

Müügitulu jaguneb geograafiliste piirkondade lõikes järgnevalt:

	2022	2021
Eesti	875 180	874 337
Euroopa Liit	106 652	111 084
Muud	7 333	5 110
Kokku	989 165	990 531

Aruandeaastal osutati teenuseid liikmetele 479 299 euro ning 2021. aastal 520 121 euro eest.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

04. 05. 2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

04.05.2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 14. Liikme- ja sisseastumismaksud

Juhatuse liikmetega seotud ettevõtete poolt tasutud liikmemaksud on toodud lisas 19.

(eurodes)	2022	2021
Sisseastumismaks	8 010	10 470
Liikmemaks	982 668	970 102
Kokku	990 678	980 572

Kaubanduskoja liikmeskonda kuulus seisuga 31.12.2022 3 545 juriidilisest isikust liiget ning seisuga 31.12.2021 3 566 juriidilisest isikust liiget.

Lisa 15. Muud tegevustulud

Muud tegevustulud moodustuvad summas 825 901 eurot 62 erineva sisuga ja mahuga projektide läbiviimisest (2021: 137 591 eurot).

Lisa 16. Mitmesugused tegevuskulud

Juhatuse liikmetega seotud ettevõtete kaudu ostud on toodud lisas 19.
(eurodes)

	Lisa	2 022	2 021
Kaubanduskoja "Teataja"		65 619	55 175
IT kulu		56 990	64 014
Trükiste kulu		39 330	25 233
Projektilulud		137 781	90 509
Komandeeringukulu		25 187	617
Side- ja postikulu		17 398	14 956
Kantseleikulu		14 190	12 091
Majanduskulu		33 390	27 114
Remondikulu		1 446	1 915
Transpordikulu		46 262	45 745
Rahvusvaheliste organisats. liikmemaks		24 045	23 045
Ruumide rent	8	41 719	41 973
Muud kulud		224 606	119 007
Käibemaksu proportsiooni arvestuskulu		45 640	47 415
Kokku mitmesugused tegevuskulud		773 603	568 809

Lisa 17. Tööjõukulud

(eurodes)

Kaubanduskoja keskmine töötajate arv 2022. aastal oli 34 (2021: 33) sh TL alusel töötavaid isikuid oli 34 (2021: 31) ning VÕS lepingu alusel töötavaid isikuid oli 2 (2021: 2) ning tütarettevõttes Eesti Konjunkturiinstituut AS (EKI) 16 töötajat (2021: 16), sh TL alusel töötavaid isikuid oli 16 (2021: 16) ning VÕS lepingute alusel töötavaid isikuid ei olnud.

2022. aasta palkade ja tasude kogusumma oli 1 427 646 eurot (2021: 1 341 296 eurot).

04.05.2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 18. Kaubanduskoja konsolideerimata finantsinformatsioon

Emaettevõtte põhiaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel.

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata bilanss

(eurodes)	31.12.2022	31.12.2021
AKTIVA		
Käibevara		
Raha ja pangakontod	2 617 644	2 512 952
Lühiajalised finantsinvesteeringud	1 452 000	1 452 000
Nõuded ostjate vastu	204 053	151 708
Mitmesugused nõuded	25 517	12 514
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	99 944	161 251
Käibevara kokku	4 399 158	4 290 425
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud		
Tütarettevõtte aktsiad	133 461	133 461
Väärtpaberid	192 675	0
Pikaajalised finantsinvesteeringud kokku	326 136	133 461
Materiaalne põhivara		
Maa ja ehitised	396 351	505 000
Masinad ja seadmed	23 084	22 670
Materiaalne põhivara kokku	419 435	527 670
Immateriaalne põhivara	7 682	14 691
Põhivara kokku	753 253	675 822
AKTIVA KOKKU	5 152 411	4 966 247
PASSIVA		
Lühiajalised kohustised		
Ostjate ettemaksed	15 034	31 733
Võlad tarnijatele	74 202	51 675
Mitmesugused võlad	405 463	348 199
Maksuvõlad	133 344	102 510
Viitvõlad		
Võlad töötajatele	50 466	43 864
Muud viitvõlad	508 693	896 840
Viitvõlad kokku	559 159	940 704
Lühiajalised kohustised kokku	1 187 202	1 474 821
Netovara		
Reservid	478 625	478 625
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	3 012 801	2 934 426
Aruandeaasta tulem	473 783	78 375
Netovara kokku	3 965 209	3 491 426

PASSIVA KOKKU

5 152 411

4 966 247

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata tulude-kulude aruanne

(eurodes)

2022

2021

TULUD

Müügitulu

548 256

563 605

Liikme- ja sisseastumismaksud

990 678

980 572

Muud tegevustulud

816 901

137 591

Tulud kokku

2 355 835

1 681 768

KULUD

Mitmesugused tegevuskulud

689 347

494 325

Tööjõu kulu

1 064 532

990 702

a) palgakulud

797 055

741 453

b) sotsiaalmaksud

267 477

249 249

Kulum

130 767

129 513

Kulud kokku

1 884 646

1 614 540

PÕHITEGEVUSE TULEM

471 189

67 228

FINANTSTULUD ja -KULUD

Intressitulud

19 919

11 147

Kahjum finantsinvesteeringtelt

17 325

0

Kokku finantstulud ja -kulud

2 594

11 147

ARUANDEAASTA TULEM

473 783

78 375

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

04. 05. 2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata rahavoogude aruanne

(eurodes)

2022

2021

I RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST

1.1. Põhitegevuse tulem	471 189	67 228
1.2. Korrigeerimised	130 767	129 513
*Põhivara kulum ja väärtuse langus	130 767	129 513
1.3. Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-4 041	-133 973
1.4. Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-287 619	232 875

RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST KOKKU

310 296

295 643

II RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST

2.1. Põhivarade soetus (soetusmaksumus)	-15 523	-13 778
2.2. Laekunud intressid	19 919	11 147
2.3. Lühi- ja pikaajaline finantsinvesteering	-210 000	500 000

RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST KOKKU

-205 604

497 369

RAHAVOOD KOKKU

104 692

793 012

RAHA ja RAHA EKVIVALENDID PERIOODI ALGUSES

2 512 952

1 719 940

RAHA ja RAHA EKVIVALENTIDE MUUTUS

104 692

793 012

RAHA ja RAHA EKVIVALENDID PERIOODI LÕPUS

2 617 644

2 512 952

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

04. 05. 2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata netovara aruanne
(eurodes)

	Reservid	Akumuleeritud tulem	KOKKU
Saldo 31.12.2020	478 625	2 934 426	3 413 051
Aruandeperioodi tulem	0	78 375	78 375
Saldo 31.12.2021	478 625	3 012 801	3 491 426
Aruandeperioodi tulem	0	473 783	473 783
Saldo 31.12.2022	478 625	3 486 584	3 965 209
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste			
- bilansiline väärtus			-133 461
- bilansiline väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil (lisa 5)			108 709
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2022			3 940 457
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2021			3 464 060

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

04.05.2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

04.05.2023

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 19. Tehingud seotud osapooltega

Juhatuse liikmeid 2022. aastal ja 2021. aastal ei tasustatud.

Tegevjuhtkonnas on 6 liiget ning tegevjuhtkonnale arvestatud tasude suurus 2022. aastal oli 369 512 eurot (2021: 336 799 eurot).

Juhatuse liikmete kaudu seotud ostud eurodes (lisa 16):

ettevõtte nimi	kelle kaudu	2022	2021
Chemi-Pharm OÜ	Rutt Oltjer	775	3 203
Nordic Hotels OÜ	Feliks Mägi	9 575	6 575
Lydia Hotell OÜ	Neinar Seli	1 100	308
Kokku		11 450	10 086

Juhatuse liikmetega seotud ettevõtted on Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmed ning antud ettevõtted tasuvad liikmemaksu ning ostavad muid teenuseid (lisa 14).

Juhatuse liikmete kaudu seotud müügid eurodes:

ettevõtte nimi	kelle kaudu	liikmemaks 2022	liikmemaks 2021	muu 2022	muu 2021
Nordecon AS	Toomas Luman	625	950	557	0
Nordic Contractors AS	Toomas Luman	315	315	0	5 254
Arealis AS	Toomas Luman	270	270	0	0
NG Investeeringud AS	Andres Järving	220	220	0	0
Wendre AS	Meelis Milder	1 830	1 830	305	353
Silberauto AS	Väino Kaldoja	1 830	1 830	507	89
Silwi Autoehitus AS	Väino Kaldoja	315	315	0	0
Auve Tech OÜ	Väino Kaldoja	470	0	1 074	0
Tarfurgo OÜ	Väino Kaldoja	315	315	0	45
Sangar AS	Gunnar Kraft	625	625	90	19
Mivar AS	Gunnar Kraft	440	440	0	0
Tln Kaubamaja Grupp AS	Gunnar Kraft	2 200	2 200	29	45
Nordic Hotels OÜ	Feliks Mägi	220	220	85	0
Astri AS	Eve Toots	315	315	199	39
Matek AS	Sven Mats	440	440	9 287	3 000
Salvest AS	Veljo Ipits	625	625	3 359	3 032
Chemi-Pharm AS	Ruth Oltjer	440	440	10 019	118
Cybernetica AS	Oliver Väärtnõu	625	625	0	0
Kapitel AS	Robert Kitt	270	270	0	0
Standard AS	Enn Veskimägi	625	625	291	115
Eesti Mööblitootjate Liit MTÜ	Enn Veskimägi	220	220	0	0
Estiko AS	Neinar Seli	270	270	199	0
Estiko-Plastar AS	Neinar Seli	625	625	0	0
Lydia Hotell OÜ	Neinar Seli	315	315	0	0
Kokku		14 445	14 300	26 001	12 109

Juhatuse allkirjad 2022. aasta majandusaasta aruandele

Koja Juhatus on majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest ning audiitori järeldusotsusest, läbi vaadanud ja üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

Toomas Luman

juhatuse esimees

11. mai 2023. a.

Väino Kaldoja

juhatuse aseesimees

Gunnar Kraft

juhatuse aseesimees

Veljo Ipits

juhatuse liige

Robert Kitt

juhatuse liige

Sven Mats

juhatuse liige

Meelis Milder

juhatuse liige

Feliks Mägi

juhatuse liige

Ruth Otljer

juhatuse liige

Janek Pohla

juhatuse liige

Neinar Seli

juhatuse liige

Eve Toots

juhatuse liige

Enn Veskimägi

juhatuse liige

Oliver Väärtnõu

juhatuse liige

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoda üldkoosolekule

Arvamus

Oleme auditeerinud MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja tema tütarettevõtja (kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2022, konsolideeritud tulemiaruanne, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Meie arvates kajastab lehekülgedel 35 kuni 54 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistel osades õiglaselt kontserni konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2022 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei sisalda konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei esita selle kohta mitte mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meil kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seejuures, kas see lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või teadmistest, mille auditi käigus omandasime, või kas see näib olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme oma töö alusel järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, siis oleme kohustatud sellest asjaolust teavitama. Meil ei ole sellega seoses milleski teavitada.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, ja sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et oleks võimalik koostada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama, kas kontsern suudab oma tegevust jätkata, esitama infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta, kui see on asjakohane, ja kasutama arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kontserni likvideerida või selle tegevuse lõpetada või kui tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni finantsaruandlusprotsessi järelevalve eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise esinemisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) teostatud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimise standardite (Eesti) kohase auditi käigus kasutame kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi vältel. Lisaks:

- teeme kindlaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid, kavandame riskidele vastavad auditiprotseduurid ja teostame neid ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, informatsiooni tahtlikku esitamata jätmist või vääresitust või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi jaoks asjakohasest sisekontrollist, et kavandada antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna raamatupidamishinnangute ja nende kohta avalikustatud informatsiooni põhjendatust;
- teeme järelduse selle kohta, kas arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi kasutamine juhtkonna poolt on asjakohane ja kas hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal esineb sündmustest või tingimustest tulenevat olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni jätkuva tegutsemise suhtes. Kui järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, siis oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruanne tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud informatsioonile või kui avalikustatud informatsioon on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad kuni vandeauditori aruande kuupäevani hangitud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad põhjustada seda, et ettevõtte ei jätku oma tegevust;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglasel viisil.
- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuse finantsinformatsiooni kohta piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et avaldada arvamust kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Vastutame kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Vahetame informatsiooni nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute, kaasa arvatud auditi käigus tuvastatud märkimisväärsete sisekontrolli puuduste kohta.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Siim Külasepp', written over a light blue horizontal line.

Siim Külasepp

Vandeauditiitori number 698

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 17

Narva mnt 5, 10117 Tallinn

4. mai 2023

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Ettevõtjate ja tööandjate organisatsioonide tegevus	9411	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6040060
Faks	+372 6040061
E-posti aadress	koda@koda.ee
Veebilehe aadress	www.koda.ee